

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Quaestiones casuales - Cod. Aug. pap. 116

Johannes <de Friburgo>

[Reichenau], [14.-15. Jahrh.]

Liber I

[urn:nbn:de:bsz:31-83376](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-83376)

delius vero lectione libelli melius quam verbis leccio po-
 terit informari **Incipit libellus de questionibus casuali-**
bus que insuma remundi et apparatu eius vel non geruntur
vel minus plene continentur. De symonia 7 capitulum
Antea symonia primo quare dicitur heresis ut per prima questione
 ultra per et pluribus locis aliis **Questio per thoma in summa. q. c. ar. v.**
Idem symonia dicitur heresis quod sit prestacio fidei exterior quodam religio
 est et si non sit in corde ita est venditio spiritualia vel domus dei quodam
 prestacio infidelitatis est quod quod ipse fecit prestat se dominum esse spiritu-
 alium donorum. sed corde discredat concordat hinc peritus sup
 ni. summa. d. xxv. **Et** vlti. libro suo. vi. tractatu. in. ca. xx.
Sed vocat symonia et addit vlti. idem quod est in primo suo tractatu
 s. symone ex mala radice infidelitatis hinc vlti. pullulavit quod here-
 sim ei peritus imperavit dicens quod domus dei existimasti pec-
 cunia possideri. hoc n. dicit thoma existimavit symon quod dixit
 quod mundus adeo non erat creatus sed quodam supna virtute ut dicit
 ysidorus in li. ethi. et per hinc inter alios hereticos simoniaci con-
 putantur ut patet in libro augustini de hereticis. . . . .
Quare quare symonia heresis dicitur optinere primum locum **Pro** per
 vlti. Cuius ergo et sequi quod symonia maximum est peccatum sic per quare
 vlti. per omnia emina ad operationem symoniace heresis. quod per nichilo
 reputabitur **Sed** istud intelligendum est non vlti. de quibus symonia sed quod
 est perfectio imitacio peccati symonis quod fuit cum infidelitate et mali-
 cia ut per puerbi petri dicens **Act. viii** Non est tibi parus
 neque sorus in sermone isto **Vbi** ambrosius in li. de pna sic ponit lram
 Non est tibi parus neque sorus infide hinc et subdit quod hinc quod dicitur
 eo magis quod pura conscientiam fidei non habebat per ergo de infidelitate
 de malicia autem dicitur infelle amaritudinis et iniquitatis obliga-
 cione video te esse infelle sig. t. maxime malicia **Obligatio** autem

iniquitatis sicut obstinatione in malicia. Si autem in errore infidelitatis aliquid committit simoniam ex cupiditate honoris vel diuiciarum et non ex malicia tunc non est maximum peccatum. Sed infidelitas et peccatum ipsum sanctum ex in aliquo casu est sacrilegium maiora sunt crimina. *117*

Quid est symonia. *Tho.* studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale vel annexum spirituali sic diffinitur quater a iuristis et theologis. quater. n. addunt vel spirituali annexum. *ve. Tho. in 1^a sup. n° 1° s^umaru. d. xxv. et alb. et petrus eade. d. et Tho. in summa q. c. art. 1.* Et quod remedium dicit quod non est huiusmodi addi non est quod dicitur ubi (et non est huiusmodi et sequitur quod tamen in verbis huiusmodi est quod spirituale dicitur quater et prope huiusmodi super dicitur quadrupli. s. censuratur ut gratia et virtutes. vel precipue ut ecclesie et cimiterie et vasa sacra et huiusmodi. h. n. precipue consecratione quod spirituali benedictione fit. Vel ordinatur. et quod ordinatur ad aliquid spirituale ut decime et primitie et omnia beneficia ecclesiarum ordinantur ad huiusmodi ut ministri ecclesie huiusmodi suscipiatur libere valeant spiritualibus intendere vel sic prout ad aliquid spirituale. Tercio in dem sic putatio que ratione iuris promittitur operatur alieni. est via presentato adsequendum per inuestitura illud beneficium ad quod putatur. Et huiusmodi dicitur spirituale in quantum auctoritas rei spiritualis spirituale est aliquid in. Sed in quantum illa auctoritas non est principalis sed parata ad actum auctoritatis principalis est extrinsecus adiectum principali et prout est sic vocatur annexum spirituali. *Michelson* min. tamen est in dem spirituale vocatur et annexum spirituali sic id quod ad aliquid spirituale amuniculatio ordinatur est annexum eide. Spirituale autem prope dem non est illud quod censuratur est spirituale et est dicitur quod vel est pure spirituale ut gratia et virtutes et domus et huiusmodi vel censuratur spirituale acceptum in loco corporali ut gratia et virtutes sacramentales et sic predicta tria vltima non sunt spiritualia sed annexa spiritualibus. *Tho. in summa art. 1. breuiter.*

se expedire de h' dicens q sic au viuit fm se ipam corp' aut ex
vione aie ita sut qda spualia fm se ipa vt sacra et alia h' i
quoda aut spualia ex h' q spualib' adherent **Et** lib. v.
rub. ij. de sy. s. r. q sic m vt describit symonia **S**ymonia e
spualiu vel spualib' annexoru pcedere pacto pmissionis con
dicis mo' seruuu p'cu vel cuiuslib' repulicatis receptio vel
donaco h' intellig' desimo quo ad eccem **N**a su pacto inter
cione sola gmerit quo ad deū vt dic' idē ebis in principio
s. de h' ex. e. c. ultimo ... **m** **Q**uare symoniaci poer
dicūt a symone qui voluit emē donū dei quā se sine agesi
qui vēdidit donū dei **R** s. vbi. dicūt aut qz oplociar
vō hui' pecc' fuit inactu symonis quū inaccoe sezi **N**a ille
solū vēdidit donū dei iste vero emit ope quātū impō fuit
et ē vendidit p'pōto voluntatis vt dicit urbanus .r. q. ij.
saluator. concordant **Thomas et petrus ... v.**

Verū vendē vasa sacra vestes sacras cimiterū aquam
būdictā z h' i sic symo **R** s. vbi. **S**et tū dū z abus
sequētib' **O**ia sacmēntalia ordinata ad aliq' effectū spūalem
vendi nō debent vt aqua būdca et panis et similia pque
venia remittūt vū n' vōe m p' vendi sacmētū vt p. r. q. i.
placuit. p' nūlt et vlt **B**ed illa que sūt p'cipacōe spūali vt
calix et cimiterū aū cōsecracōe simpli vendi possūt **B**ed p'
cōsecracōe si vendūt et emūt nō est symonia fm se dū modo
interio solū referat ad tempale nō ad spūale **B**ed sic symo hoc
est exphibicōe ecclē et ideo que phibita sunt vendi nō sūt symo
vendi possūt vt balsamū vel oleū cōsmatis et aqua bapismi būdca
Hec est desiphia aqua **I**n quib' autē ocessū est in illorū vendicōe
vel empōe nō est symonia vt de calice h' v' d' p' Alteri ecclē in eandē

forma sed laico vel puero nō p̄t n̄ ḡlar̄ p̄dē iudiciū est decimitario
 q̄ rōe terre vendi p̄t et emi ut in ex̄ abrahā p̄dē ē de aliis vestibus
 et vasis sacris . . . vii. **Q**uid sit mun̄ aliuswa et q̄m m̄l̄ ḡm̄tā
 symō **P**ro s̄ r̄ho insūma . ar . m . q̄ mun̄ aliuswa vel d̄t̄ ip̄a laus
 p̄tines ad fauorē hūmānū qui subp̄cio cadit vel ē p̄ces ex q̄b̄ acquit̄
 fauor hūmān̄ aut ḡt̄rū curat̄ ut q̄m p̄ces sūt armate hoc exēplū
 insēpto . v̄l . q̄m p̄ces sūt armate **E**t iō si aliq̄ p̄ncip̄l̄ ad hoc itēdat̄
 symoniā ḡm̄t̄it et v̄t̄ ad hoc p̄ncip̄al̄ itēdat̄ qui p̄ces p̄d̄igno
 exaudit dū ip̄m f̄c̄m est symō **S**i aut̄ p̄ces parriant̄ p̄ndno . f̄c̄m
 nō est symoniā sed symonia p̄t ēe inintencōe . i . q̄m h̄t̄ nō respect̄
 ad dist̄t̄atē p̄sone sed ad fauorē hūmānū . ḡcordat̄ h̄iis . v̄l . s̄ . **U**nus
 autē aliuswa ē sequenti . . . vii. **Q**ue sit pena symoniāci qui
 symoniāce recipit b̄n̄ficiū h̄nō curā animarū vel dist̄t̄atē **P**ro
 s̄m̄ ḡaufred̄ . li . v . c . iij . de symō ip̄dē iudiciū de eo sicut de illo
 qui recipit ordinē symoniāce . v̄n̄ susp̄sus est quo ad se et quo ad alios
Cū ergo talis executionē auctoritatis sui b̄n̄ficiū nō habeat . q̄ . que
 agit de illo off̄o susp̄sus agit . et decipit animas subditorū **I**dem
 dicit v̄l . c . xx . vel recipit . . . viii. **Q**uid si exisunt ea que
 ḡsueuerūt dari in collacōe quorūda sp̄ualū ut in receptione
 ad religionē vel in cononicū . vel in cōsecracōib̄ ep̄orū b̄ndicōib̄
 abb̄atū ordinacōib̄ clericorū et s̄ilib̄ **P**ro s̄ v̄l . c . xix . **E**x his
 pat̄t̄ iuh̄is casib̄ et s̄ilib̄ si p̄ccōem iudicii vel p̄extorsionem
 violencie vel p̄ pactū vel aū vel post aliq̄ obrinē symoniāci ē
 nulla ḡsueitudine obstantē **S**i vero sponte offerit̄ rōne ḡsue
 tudis vel deuocōis vel amoris excizari p̄ sp̄uale b̄n̄ficiū nō est
 symoniāci . ij . **C**hor̄i . x . **N**ō ext̄st̄cia et n̄c̄itate ē **E**t
 h̄ nō possint exis̄ illi quib̄ dat̄ ex ḡsueitudine t̄n̄ possunt
 monere illos ne peccent t̄ns̄grediendo bonā ḡsueitudinem

p̄p̄ sūt ar̄tandi ad h̄ p̄sbr̄necōez sac̄ram̄torū . s̄ p̄sup̄iorē debet
 corrigi ser̄uare talē cōsuetudinē . **S**aris ḡcordat cū h̄is r̄ho insūma
 ar̄ . n̄ . m̄ . et . m̄ . insolucōe p̄n̄li . **I**dē ad h̄o . pet̄r̄ . z̄ saufred̄ d̄ic̄t
Itē d̄ic̄t q̄ in h̄ūm̄i s̄ep̄ asp̄e mali . canēdū est . **S**ed̄m r̄ho inq̄ōe
 q̄dā de quibz . **P**ō . eca h̄ac m̄am q̄ cū indis̄p̄sacōe sac̄ram̄torū
 seu aborū sp̄ūaliū aliq̄ retinuit̄ ut symō eunt̄ . tria sūt nec̄ia
 p̄mū ut fiat ex concessioe iuris d̄ni vel h̄uāni aut saltē pie
 cōsuetudinis . **S**ed̄m est ut sit intencio pia et nō corrupta
Tercū ut sit forma honesta ut nō req̄nat̄ ante p̄ii officii ex
 hibicōez ne pactū int̄uenire videat̄ sed expleto officio poterit
 existi . **S**i ergo ista t̄a queniunt̄ secūre recipiat̄ arch̄id̄yacomis
 palef̄ndū p̄installacōe ab̄bis aut h̄si z̄ h̄ siḡtis offert̄ . **ix**
Utrū p̄absolucōe ab excōicacōe pecunia possit existi . **P**ō s̄u
 r̄ho insūma ar̄ . n̄ . et . m̄ . **I**n absolucōe ab excōicacōe nō exist̄
 pena tamq̄ p̄cū absolucōis q̄ h̄ eēt symō . sed q̄ eēt pena
 culpe p̄cedentis p̄ q̄ sint excōicat̄ . **I**dē pet̄r̄ . **I**dē eb̄y . h̄ . v .
 du . xxxi . de excessibz p̄latorū . v̄ . q̄ si perit̄ . et addit q̄
 excōicat̄ . absolui debet lib̄e et eo absoluto cogi p̄t̄ ad satisfaciē
 dū de pena sed an̄ nō existi nec tū p̄ illo est excōicand̄ . **S**ic
 int̄lliḡt̄ ex̄ de symō ad ap̄licā . z̄ c . ad am̄es . . . . . **x**
Quid de h̄is qui dant clerico pecuniā ut vigilet defuncto
 vel dicat psalteria . **P**ō s̄ eb̄y . n̄ . q̄l̄ter̄ q̄mittit̄ . v̄ . q̄ si
 cleric̄ accipiet pecuniā ut vigilet defuncto p̄noctē h̄ ad
 vigilas seq̄t̄ orō nō est symō . **S**i aut̄ facit pactū delesen
 do psalterium p̄noctem symonia est . . . . . **xj**
Quid si clericus offert bona sua alicui ecclē seculari ut in
 cononicū recipiat̄ . **P**ō s̄ v̄l de clericis v̄o . sic d̄ic̄t̄ Innōs̄ij
Si aliquis clericus cū ḡdicōe vel pacto largiat̄ bona sua ut
 p̄lla retineat̄ p̄bendam symō est . **S**i vero sine pacto z̄ ḡd̄ne

et pura intencōe deuocōis offerat et roget ut in conuicium admittatur
 et bona oblata liceat sibi hāc p p bēda et clerici pura intencōe
 ascendant nō est symō. alius et dāno si tali intencōe ducat pnti ut
 p p bēda habeat spūalia et illi alius nō eēt cū admissuri ex
 utraqz parte est symonia mentalis xij

Quid delictis qui recipiūt in monasteriis intencōe utilitatis tem-
 poralis ¶ s. v. l. demon qz. Si monachus hndat idē dico q in
 pcedenti qōe deselari eēt. Si vō mon tanta pauprate de-
 pressū q reddit vel vix vel nō sufficiūt psonis psonibus
 nō solū possūt hāc intencōez recipiendi rēpalia accipiēdo
 s. z gratis ex hōis spūalibz reqrē rēpalia que sufficiunt illi
 sustentacōi et possūt expmē determinatā quantitātē z pacisci
 deli q sūma illa dēt deli ut nō habeat vñ valeat superari
 et pbat h idē z. s. sequenti. ¶ hāc z videt qcordare rtho.
 isūma. n. ex. n. n. ¶ Et addit ibi rtho. q hēritū est si p p
 deuocōem q aliq ad monast' ondit largis elias faciendo
 facili in monast' recipiat ¶ hō eō z hēritū est aliq pnoare
 ad deuocōem monasterii p p bēda bñficia ut ex hoc inclinēt
 ad mon ingressū. s. nō sit hēritū expacto aliq dare vel recipere
 p ingressū monasterij + Quid delictis qui locant filios suos
 in mon et parū tradūt vel meliū de bonis suis ¶ s. v. l. r. +
 cū vñ. s. credam p p nā siverudine inri derogātū itaqz p
 pates filis vel filiabz suis loomdis in mon nō teneantur ex
 integro dare suā partē hereditatis tū tenent monasterio
 dare tm q nō onerēt expncia illarū psonarū et aliter nō
 credo eos eē instatu saluris. qz dīc p p per in lib de vna q p p
 pō est meū dīc quale pccm sit ut cibos paupū pfirmendo susci-
 piunt qui eōam quā inuare de p p facultatibz debuerunt

+
xij

pm

suis insuper expensis gravantur **xiii** Quid delpis qui
 offerunt suis consanguineis beneficia gratis sed tñ qñcuq; carnalem
 affectionē **Ho s thō. insūma. ar. iij.** aliena est talis & carnalis
 collō nō tñ symō qz meli' recipit **Si tñ aliq; det officium**
 ecclesiasticū aliter h' pacto vel intentione ut exinde suis consang
 uinis pvideat ē manifesta symō **Idē die vlt. qñt aut om**
 et addit qz si q; consanguineo suo beneficiū offert p' principali
 ut ipē offerens mag' fiat vel fiat potentior vel ut potes
 eius exaltet vel p' aliq' silē symō ē qz recipit utilitatē
 temporalem **xv.** **Verū** papa possit gmitte symoniam
Ho s thō. ar. insūma. ar. vlt. - papa potest gmitte vicū
 symonie sic quilibz alij homo et tanto grauius quāto in ali
 ori gradu consistit **Res** enī eccē nō sūt ei' ut dñi sed ut
 dispensatoris vñ si paliqua re spiritali recipet aliq' pecu
 niā de redditibz alienis eccē symoniacus esset et idem
 si recipet pecuniā ab aliquo laico nō de redditibz eccē **Idē**
vlt. s. dñi & c. **xvi.** **Verū** gmittit symoniam qui
 debitori suo aliquod spiritalē dat ut recipet q' suum
 est **Ho s thō. in septo lib' nū sūmā. d. xxv. d.**
 q' absq; dubio symoniam gmittit **Idē vlt. die & c.** **xvii.**
Que officia spiritalia quis possit vendē vel nō **Ho s thō. insūma**
ar. iij. ar. iij. **Generalit'** illa officia spiritalia ad que q; tenet ex officio
 ut p' vendē. vñ nec p' dispensacōe vel correccōe subditorū
 vel q' q; desinat acorripiendo p' aliq' recipi **Idē par. xviii.**
Que symō sit sūm' peccm **Ho s vlt.** **Quāuis** aut' in omnibus
 Quāuis inuicē amari alinswa ab obsequio gmittat' symō tñ qz
 magis p' peccū est mun' amari quā alinswa vel obsequio ideo
 alij symō minus est peccm **xix.** **Quid** de eo qui obtinuit ordinē
 vel beneficiū alio dante pecuniā alteri q' ipi ordinatori & tñ sū

pecunia obtinetur? erat **Ho p vl. c. xx.** est tñ quid dicit qd p
 in no. m? nō est symō **Si vero ipē ordinand? dedit symō est**
 ē si sū pecūia obtinetur? erat qz eorū in iudiciis suis exp̄supcoē
 pcedit **xx** Quis p̄t dispensare in minorib? sp̄ib? symonie s.
 q̄ omittit in exequiis mortuorū in b̄ndiccoib? nubenciū incensi
 terii consecracōe in sacrorū vestimentorū vel vasorū b̄ndiccoē
 in recepcoē crismatis inaque b̄ndiccoē vel s̄culis sū panis b̄n
 dicti vendicōe **Ho p vl. s.** p̄t et ep̄c in hys et similib? disp̄sare
 lz aliqui dicunt qd in eib? ultimis casib? p̄deis nō requir̄t disp̄sacio
 qz h? symonia nō generat irregularitatē **Ad p̄mū tucius est**
cordat hys poia ebis. vi. q. disp̄sacio Infi. p̄t **causre xxi**
Utrū qui p̄textu religionis vadūt ad sacerdotes plebanos
 petentes et pacificantes vt possunt eis pecūiam in p̄ochia
 sui ita vt sacerdoti remaneat pars tertia an in h? omittat
 symonia **Ho p r̄ho.** in q̄dā qōe de quolib? dicēdū qd cū p̄sūctio
 sacerdotis sit sp̄ūalis et credat̄ ei qd sacerdos. et sic pactū
 interueniat. i. symō est absqz dubio respectū sacerdotis et sacri
 legū respectū sibi dancū qz defraudacō est clariū q̄ in r̄co
 nē dancū vñ et si est vnū pecūm. quātū adactū est tñ multi
 plex q̄ ad r̄ctū et tenent̄ v̄tqz ad restitutionem **xxij.**
Quid si osuerudo est qd cononicus denono recepit? debz capā
 vel aliq̄ simile **Ho p ebis p. m.** qualiter omittit. v. qd
 ergo si de osuerudine h? osuerudo seruandū est tamquam
 laudabilis an. ext̄ dep̄bend̄ signat̄ est nobis qd tñ retinē
 debet p̄bendā loco p̄sūctis vel dici p̄t qd ē retinē possit
 si tñ est osuerudo. s. exist̄ i. loco dei sp̄ile p̄spūali non
 autē querit̄ utilitas priuata **xxij** Quid si alicubi

p. ebrif. v. h. s. et sepi. verius dicitur quod si decime de manu laici redimi
 possunt auctoritate superioris que auctoritas purgat vicium ex parte tunc
 redimentis. sed si laycus non vult decimam male detentam dimittere
 symonia committitur. adeo quod si auctoritas superioris eam purgare non
 poterit ex parte sui. **xxix** Quid demon ubi nullum pactum
 interponit ingrediens tunc est taxatum quantum puella ingredies
 dare debet. **ffo. p. ebrif. l. v. Cuius penam. v.** Quid demon talis
 taxatio reprobatur. **ex. e. Sic peto. 2. c. Item in fine. Idem est si**
pactum interponatur de tali consuetudine observanda quod symonia est
ex. e. veniens. Idem est si gratis recipiat et postea appellatur recep-
tus ad tale consuetudine observanda. ex. e. Audiuimus. et c. iacob.
Si autem absque omni adiectione et compulsionem datur gratis quod consuetum
est non omittit symonia sed intentionem deus iudicat. **xxx**
Sed nunquam circa hoc potest esse aliquod remedium. ff. p. ebrif. Idem quod sic
si ut puella gratis in monasterio recipiat et si pauperes sunt
agant quod proem alimentis filie vel si mortuus est pro agant
ad partem hereditatis sue ut in auctoritate de seis episcopi. si nullam
coll. ix. **xxxi Quid de pecunia symonice recepta. ff.**
p. ebrif. l. vii. Quid de pecunia danda est illi ecclesie in cuius iniuriam
dana fuit ut ex. e. delicti. aliquando tamen redditur ei qui dedit. ut ex. e.
veniens. quod intelligitur cum totum casum delinquentium non restituenda est
ei qui dedit. vel si aliquis pura consuetudine et penam ei qui dedit
restituunt si vult intrare religionem alias non. ff. eodem in fine
quod plures aliqui extorquens per symonia debet reddere duplicatum
et aliquando quadruplicatum. De iure patronatus rubricella **xxxii**
Addenda sunt si aliquis de iure patronatus et queritur primo quod iniuris
operatur proprio in ecclesia in qua habet ius patronatus. ff. p. ebrif. libro

pmj

in Pub. xxxviii. de iure patronat) (n) Cuid q perat Comperit ei
 aliq honoris aliq oneris aliq utilitatis. vñ v. patrono debet honor
 onus emolumentu presentat p̄sit defendat alacer egentes honor q̄sistit
 in representaco. et reuerēcia representat. met ad p̄bedas a ad eccās
 diuis q̄sistit indefendendo et tuendo eccām quā tenet p̄ posse ab oibz
 obpressionibz defendere vñ et aduocat) seu defensor. dici potest
 arso multa min) debet eā obp̄me. ex e. p̄terea n. Emolumentum
 est qm si verit̄ ad mopiū. p̄inde debz et eccā q̄sideratis facultatibz
 et d̄itate p̄sone. ex e. nobis fuit. Insti. v. q. vii. q̄ncūq. n.
 p̄s infundaco. p̄ de sensu epi. certū censū detine. m. ex e.
 p̄terea. y. Sed vltimū mī debet existere vel alias inuinosas esse
 et eccā respāta. et si quomā p̄cessit eccāsticū satisfaco. p̄peller̄
 ex defectu monachoru. Insti. v. l. c. vlt. h. qm datus patron)
 est. Secū aut qm datus religiosus. hanc hūc concordat.
 Causa. a. v. **xxxiii** Quid si patron) laycus primo
 presentat vñ postea aliu. p̄s. p. abis. idē. v. vñ tñ cū ex
 in p̄sentaco. ē p̄ter nō possit nō obstante app̄lone p̄mi
 sed recipi potest. ex. e. dū hinc. a. c. vlt. p̄sona in eccāstien
 si p̄ter vāriate nō potat. ex. e. cū mī aduocat) in fine.
Quid si clerice) excellētiā. tunc excipiat eccām xxxiiii
 vel ip̄m detinent. p̄s. p. abis. v. vlt. Si canonicus ab offō
 vel b̄nēficio suspēdend) erit et si p̄teris cōmunicas exegerit
 deponend) et laicus ex gēncōis vinculo in nodandus. ex. e.
 p̄terea. a. c. c. vlt. **xxxv** Quali mō patronatus
 transferat ab uno in aliu et an donari possit vel vendi. p̄s.
 p. abis. in. Causa. d. transferat. vñ v. Quatuor modis trans
 feritur. vñ v. Iura p̄sent) transire facit nouus heres. p̄s.

pmutata donacio viciosa q̄ p̄ successione hereditaria transse
 t̄ ita q̄ ad q̄libz herede in solidu q̄ indivisibile est **Itē** cū alio sp̄iali
 pmutari p̄t̄ .xvi. q̄ vii. Remini. c̄ de remi pmutacōe 2. c. vlt̄
 de donacōe aut̄ nota q̄ h̄ ad q̄ones quidā dixerūt q̄ indistincte
 possit dare c̄libz et laico alii aut̄ q̄ nō h̄ n̄ demeritorie ep̄i
 in t̄m videt̄ distigwendū q̄ aut̄ donat̄ clerico et tūc nō requi
 rit̄ c̄sensu ep̄i vt̄ c̄. c. ex insinuatōe. 2. c. illud 2. c. signi
 ficasti. Aut̄ donat̄ laico tūc requirit̄ c̄sensu ep̄i vt̄ c̄. c. et
 p̄terea maxime q̄ sit in fraudem et transse t̄ in pot̄iore
 vt̄ ī inuit̄. h̄ et vendi nō possit sp̄iali. c̄. c. de inu. t̄m cū
 vniuersitate transse t̄ c̄. c. exclus. 2. c. cū s̄ sc̄m. facit
 et concordat cum h̄is Gausfredus **xxxvii** Quid si
 patroni in p̄sentando discordant **Itē** c̄. c. v. Quid in
 remota omnibz dissensionibz ita dicat̄ q̄ quacūq̄ modo impediat̄
 ordinacōe ecc̄e. ponendus erit̄ p̄conu. in ecc̄a qui fruct̄ refer
 uet̄ fidei. instruendo fut̄o. c̄. c. de off̄o. a. d. c̄. inter vos. et si
 p̄d̄norū vota diuidunt̄ p̄fer̄ h̄is qui maioribz adiunat̄ meri
 tis et apl̄i apl̄uribz p̄ntat̄. c̄. c. q̄m. In p̄ma parte si n̄
 equalis est recurre ad merit̄a **lxviii** d. Si forte **Si** oīa c̄lia p̄
 ep̄e dic̄e p̄terū p̄ntate **lxix** d. **Si** duo **Si** nolūt vel non
 possunt concordare sed adhuc rep̄ntat̄ duos p̄mos locus erit
 gratificacōi. c̄. c. de elecōe. venerabile. **Yobiceo** v. q̄ aut̄ **Sed**
 si neuter p̄ntatorū potest poni s̄i scandalo p̄nta q̄ patroni
 minant̄ et dic̄ q̄ si ponat̄ alius quā ab eo p̄sentat̄ inter
 ficiet̄ eū **Tūc** ep̄e si p̄li. s̄i scandalo fieri potest p̄ q̄ sibi videbit̄
 ecc̄am ordinabit̄. c̄. c. q̄m. In p̄ma parte **Sed** si nec ep̄e ecc̄am
 s̄i scandalo ordinare potest t̄c̄ ecc̄am interdic̄e debet. et
 reliquias extrah̄e in p̄d̄norū verecundia et rubore. c̄. c.

pm)

c. 1. et. 11. q. si prōmi nec sic possūt q̄pesci vel ad concordia renou-
 cari. **I**n fine credo recurrendū ad brachū scilicet. ex. de offō ord
 c. 1. ex. de hereticis excom. **S** moneantur. **xxxvii.**
Quid si inter p̄sentantes sit oratoris quis eorū sit prōm? **R**fo
 s. Gausfre. c. 2. ex̄p̄ter ep̄c ad vi menses et si vsq̄ tunc nō
 fuerit diffinit̄ p̄vident ep̄c eccl̄e in pastore saluo in posterū
 iure ei qui vicarit. ex. c. **S**i vero noluerit ep̄c t̄m̄to tēpe
 expectare faciat h̄ infine. n̄ mensū ut ex. c. 2. q̄m in
 quibusdā. **S**i aut̄ q̄ sit inter ep̄m et p̄sentantes forte ep̄c
 ignorante eos eē prōnos donec q̄ sopiat̄ ponz ep̄c in eccl̄a
 yconomū qui fruct̄ in utilitatē eccl̄e querat̄ vel future
 p̄sone reseruet ut ex. de offō ord̄ cū nos plerūmq̄ **E**bis
 plura ponit de hoc. **xxxviii.** **Q**uid si prōm p̄sentat
 ydoneū **R**fo s. ebis s. vii. in quib. v. ponā. dicēd̄ q̄ si
 prōm sit cleric̄ s̄ layc̄ si p̄sentet̄ indignū p̄uat̄ iure suo
 ea vice et deuoluit̄ pr̄as ad ep̄m. ex. de nec̄ p̄salarū
Sic infine. maneret̄ desc̄is ep̄is **S**i q̄ orator coll. ix.
 v̄a si p̄m p̄sentat̄ est indign̄. ep̄c nō tenet̄ s̄m recipere
 n̄ velit gratificare. ex. de sup̄plem̄ p̄larū c. an̄ penult̄
 et ult̄. **xxxix.** **V**erū aliq̄s possit se ep̄m p̄sentare **R**fo
 s. ebis. v. illud. q̄ q̄ nō quātūcūq̄ ydoneus. ex. c. p̄v̄as. vii.
 q̄ r̄ in sept̄uris. **S**dem Gausfre. **xl.** **V**erū pater possit filiū
 suū vel nepotē p̄sentare **R**fo s. ebis. idē. v. sed nūq̄. q̄ sit
 ydoneus. **I**mo si pauper̄ est et ydonēs pot̄ videt̄ p̄sentand̄
 quā aliis. q̄. ex. de coly. clericorū et ml. c. 1. ex. de elec̄sib̄
 cū apl̄is s̄. iuh̄yben̄. cōcordat. Gausfre. **xli.**
Quid si eccl̄a vacante p̄lat̄ p̄p̄o motu vocat prōm et

offert et eorum inquit h[ab]et nos prouat[ur] **¶** **P**ro s[ed] e[ss]et idē. v. q[ue]stio[n]e eccl[esi]e
 q[ui] dicit alii credo q[uo]d potest g[er]ere voluntati p[ro]lati nō h[ab]et origi[n]e
 illa ip[s]o. ar. ex de elec[ti]o[n]e cū n[on]ne quidā t[ame]n g[er]it dicit **U**trū prelati
 vices suas sub animo censu g[er]edant **Titulus. 11. q[ue]stio. 1. . . .**
Utrū p[ro]lati aliq[ui] possit recipere p[er]missione vicis sue seu in iurisdictione
¶ **P**ro s[ed] e[ss]et lib[er]o. 27. 11. **¶** **P**ro p[ro]lati vices suas. 2. c. 1. **¶** **P**ro p[ro]lati. sic.
 Non p[ro] h[ab]et p[er] aliq[ui] certā recipere quantitatē ita multo min[us] potest
 recipere quorū . . . 11. **U**trū qui dat pecuniā vt in imp[er]atore
 p[ro]moneat vel in aliqua p[ar]te vel rectorē alicui[us] ciuitatis symoniam
 g[er]at **¶** **P**ro s[ed] e[ss]et idē. v. p[er] e[ss]et q[uo]d symoniam g[er]at q[uo]d p[ro]lati
 sp[irit]ualis est. 11. **P**one q[uo]d aliq[ui] vendidit b[en]eficiū ad plures annos
 et recepta pecuniā t[er]t[er]o p[ri]mo anno morit[ur] nūq[uam] restituet et ab eccl[esi]a
¶ **P**ro s[ed] e[ss]et v. q[uo]d si q[ui]s in quantum pecuniā versa est in utilitatem
 eccl[esi]e v[er]ū debet h[ab]ere successor vel reddere pecuniā ar. ex de
 solucio[n]ib[us]. c. 1. . . 11. **P**one q[uo]d rector vel p[ro]lat[us] vendit obu[er]siones
 omnes alicui[us] b[en]eficiū et ex iurisdictione consuevit aliq[ui] p[ro]uenire q[uo]d
 fuerit del[ict] **¶** **P**ro s[ed] e[ss]et. ibidē. h[ab]et cōmodū iurisdictionis transit cū
 aliis nisi fuerit excepta iurisdictione. quamuis iurisdictione sp[irit]ualis
 vendi non debeat. . . v. **U**trū possit rector eccl[esi]e aduocatis
 p[ro]spicere vel ē aduocato fructuū ad t[er]r[as] curā n[ost]rā g[er]ere
 p[ro]p[ri]e temp[or]is **¶** **P**ro s[ed] e[ss]et v. h[ab]et nūq[uam] 2. seq[ue]nti. p[ro]p[ri]o q[uo]d sic t[ame]n sine
 p[ro]p[ri]o aliq[ui] et auctoritate ep[iscop]i interueniente. ex de off[ici]o vicariū
 ad h[oc] videt[ur] ē q[uo]d admodicū t[em]p[or]e possit g[er]ere s[ed] ep[iscop]i auctoritate
 p[ro]p[ri]e necesse imminente. videt[ur] p[ro]p[ri]o vel p[ro]p[ri]o vel p[ro]p[ri]o
 dies sed diu nō. x. q[ue]stio. 1. p[ro]p[ri]o q[uo]d nec p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o rector eccl[esi]e
 s[ed] licentia ep[iscop]i de off[ici]o. d. v. nō op[er]at[ur] de mag[ist]ris 2. ne ad exig[ent]iā
 p[ro]p[ri]o docendi **Titulus 11. questio. 1. . . .**

recipe integros fructus beneficiorum et distributiones sed non eas que
 in choro recipiuntur que absentibus unquam dantur nisi de consuetudine vel
 de privilegio speciali. **Studentes autem in malis locis et malis scienciis**
Studentes non habent privilegium fructuorum quod requiritur inter con-
stitutiones eius et in ebr. c. rub. et infra. Et sicut posita sunt
breuiter collegit. B. de ebr. . . De iudeis et sarra-
cenis. Titulus quartus . . . questio prima . . .
Sequitur de iudeis et sarra- cenis et contra iudeos primo quod
in quibus tollerentur et que eis promittantur. Ho. p. ebr. lib. v.
rub. vi. de iudeis et sarra- cenis. Item in quibus iudeis promittuntur
 et querere apud iudices nostros ordinarios sed non apud seni-
 ores eorum sed arbitrium possunt eligere et iudeum cuius sententiam
 ordinariam exequetur ut c. e. iudei romano. Item in sabbatis
 suis non debent trahi ad iudicia nec nisi alios trahant nec
 debent turbari in festiuitatibus suis nec sepulchra eorum effodi
 obreantur alieni pecunie ut c. e. die sabbato et ex. c. sic
 iudei. Et et. n. . . **In quibus iudei grauentur. Ho. p. ebr.**
lib. v. et in quibus. v. primo et sequenti. vniuersitati iudeorum melius
 potest allegari ut c. e. lib. i. sed singulis forte sic si azo. nullo
 tamen clericis licet hoc facere et si iudeus sit sius sit tamen eos pasce-
 re. Item non quod licet iudeus in publicis officiis poni non possit
 potest tamen iudeo vendere domos redditus suos deputato christiano
 custode a quo iudei redditus recipiant ita quod presbiter christiani
 et clerici non grauentur. ex. c. ex snali. Item non quod iudeus non
 potest contra christianum ferre testimonium. ex. de testibus iudei. Item
 non quod omnis infidelis blasphemus peccatum puniatur pecuniarie
 sed secundum leges decapitatur. **Quatuor christiani contra**
sarracenos se habere debeant. Ho. p. ebr. eadem rub. de

m]

pm]

sarraceni. s. n. q. tunc q. tunc sarraceni vel tunc sarraceni non licet
 sarraceni. transferri vel tunc vendi alijs mercibus gustui vel impug-
 nationibus apras et incurrit excommunicationem. tunc qui servit in manibus
 eorum tales tunc efficiuntur servi capientium bonis eorum publicatis
 nec absoluntur nisi duplum eis q. lucrati sunt restituantur. Addit
 tunc in v. Illud tunc q. videtur q. tempore tunc christiani possunt
 alexandria cum mercibus adire nisi caveant amercibus phytis ut
 ex. e. signavit. s. r. . . . . **Q**uid iuris deservit indecorum
 et sarracenorum. **R**es. preterea que ponuntur in summa remedi
Res. s. e. s. s. r. r. deservit indecorum et sarraceni. d. parz q. cum
 phytis sit q. nullum mancipium christianum servat indeo multo
 minus liberi eis servare debent. Vn. christiani non debent assidue
 esse intra domum iudei neq. tanquam famula vel nutritrix vel obsta-
 trix alias christiani si discedere nolunt excommunicationem. ex. e. iudei
 et s. ad h. **E**t si iudei nolunt eos dimittere phytis fidelibus
 commercium cum eis. ut ex. e. et si iudeus infide. **E**xcommunicatione
 aut sensu videtur accessu q. huius servicia possit eis fieri extra
 domum. Vn. possunt habere colonos christianos eadem tenens desarracenis
Vtrum fideles infidelibus possit commercium. **R**es. s. d. h. . . . .
 q. x. in summa. ar. ix. si firmi et stabiles sunt infide itaq. ex
 eorum quicquid cum infidelibus spat magis eorum commercium
 quam ipsorum subversio non est phytis sicut iudeis vel
 sarracenis si necessitas urgeat. **S**implices aut phytis sunt
 et infirmi maxime ne magnam familiaritatem habeant et absq.
 necessitate eis dicunt . . . . . **V**trum ritus gentium sunt tol-
 lerandi. **R**es. s. d. h. . . . . xi. Licet ecclesia ritus et festa iudeorum
 tolleret. tunc ritus gentium non tolleraret nisi forte propter
 scandalum vitandum vel scisma sui discidium vel huiusmodi malum quad-
 dam vel simile est. **S**ic aliquando ad tempus tollerant ritus paganorum

et est hereticorum vij. **U**trum pueri iudeorum et aliorum
 infidelium inuitis partibus sint baptizandi. Tho. p. tho. i. summa
 q. x. ar. xij. dicendum simpliciter q. parvulos infidelium partibus
 inuitis baptizare non licet sed qui ad annos discretiois pervenerunt
 possunt fide suscipere in inuitis partibus. Dicitur et in q. osiverendo ecclesie
 est maxima hinc auctoritate que se motibus est emulanda. Prud
 autem ecclesie usus nunquam hinc q. iudeorum filii inuitis partibus bap
 tizarentur quibus alii fuerunt principes potentissimi
 quibus familiares eorum fuerunt sanctissimi episcopi ut silvester constantino
 et ambrosius theodosio qui nullum premississent ab eis impetrare
 nisi si fuisse osentur romani et ideo periculosum videtur hanc assercionem
 denovo inducere ut iudeorum parvuli inuitis partibus bap
 tizentur et hinc ratio duplex est una propter periculum fidei. q. baptizatus
 aliquando ante usum rationis defacili ad persuasionem partium pueretur
 Sed et q. filius ante annos discretiois s. naturale iusticia
 debet esse subiectus partium preterea ponit dicitur tho. in questione quadam
 de quolibet. **Sequitur de hereticis titulus vij. q. 1. r. r. r.**

Sequitur de hereticis titulus. circa hanc materiam queritur
 q. faciat hereticum. Tho. p. petrum. sup. m. s. m. s. d.
 xij. heresis divisio interpretatur. q. ergo prima adunatio fit
 p. fide ideo divisio a quo fide spali. heresis vocatur q. vero
 adispone nullus appellatur simpli. sed nomine accipit ap. heru
 ideo non quicumque deviat a fide sed qui primaciter deviat
 ipse hereticus appellatur. Vnde ad rationem heretici duo concurrunt
 unum est error in ratione q. est heresis inicitum alterum primacia
 in voce q. est op. lemētū ipsi. Tales ergo dicuntur ipse here
 tici cum hinc concordat tho. i. septis. idem preterea dicitur tho. idem
 q. h. hereticus sit qui errat in hinc ad quorum cognitionem

explicita tē oīs hō si assit p̄tinacia ut p̄dem tū errans in hūis
 adq̄ explicita credēda nō tenet nō est heretic⁹ ut si q̄s pataret
 mox fuisse patrē abrahā et h̄si et cū cognoscat h̄ eē or̄ veritatē
 septuagē vel catholice fidei credit ut xp̄ian⁹ p̄tē d̄ de dubiis de q̄b⁹
 interdictos sūt opiniones quo usq̄ p̄ eccliam sit determinatum
 cor. cū hūis r̄ho. i p̄ma p̄tē. s̄. me. q̄ xxxij. ar. m̄j. . . . .

Quali inquirēdi sunt heretici **22o** s. ebr̄. li. v. rub. vij. de
 hereticis. s̄. m̄j. quali. de p̄hendā. Si p̄ dat certā formā illa te-
 nenda est p̄tē possit quōri p̄ accusacōnē inquisitionē et denūciacō-
 nē p̄tē tenentē ep̄i et archiep̄i saltē semel in anno vel p̄se vel
 p̄ alios idoneos querere hereticos ubi fama est eos habitare et
 compellē ^{invenire} ~~invenire~~ quos credūt aliq̄ del̄ scire ut indicent hereti-
 si quos h̄nt del̄ hoc suspectos p̄ p̄icularia quentacula vel alia
 signa **Suspect⁹** autē ex diffidenciam morū vel alia signa timore
 p̄bacionis et sp̄it̄ decorrecōe potest ei p̄tē index i
 unctā sibi p̄mā salutarī. Si autē diffidet et sit infamat⁹ p̄ursa
 bit se q̄ si nō p̄tē puniē ut quiet⁹. Et nō ē q̄ leui argumēto
 i p̄babili aliq̄s infamat⁹ del̄ heresi ut si nullom̄ vlt̄ vitare vel
 h̄si plura ē alia ponit i ebr̄. de inq̄sicoē hūismodi . . . . .

Quali clericus degradat⁹ p̄ter heresim tradi debeat p̄tē
 selari **23o** s. ebr̄. s. v. qua pena. v. quali. autē dic q̄ p̄tē
 p̄tē selari est ei des̄dacio celebrandi. et cū fuerit celebra-
 ta dicet ei ut insuū forū recipiat degradatū et sic intelligit
 tradi p̄ eo tū debet eccl̄a efficaciter intercedē ut s̄mā ei
 mortis p̄ictm̄ modēt ut ex d̄v̄boz s̄is. **Nonim⁹** . . . . .

Que sit pena hereticorū s̄ leges **24o** s. ebr̄. eodē. v. l̄
 lex imponat penā vltimi supp̄hōi ut. e. e. auriāni tū tales
 des̄p̄erendime cremant⁹ qui et vini cremacio vltimum
 supp̄hōi est. . . . . **Utrū** quilibz degradat⁹ quā cito

desiderat est tradendū sit curie seculari *2° p. ebit. idē. v. et nō dē*
 q. nō qz duplici pena p̄ari nō debz *Intēb. casibz tñ p̄ati traditur*
 p̄m̄i in cōmine heresis. *ex. e. ad abolenda. p. r. z. n. q. verū est nisi*
 incontinenti post dēphensionē redire voluerit ad arēda p̄petuam
 p̄niam *vt. ex. e. ex hōam. p. dāpnati* *Secūdo casus infalsario dō*
p̄. vt. ex. dēmine falsi ad falsariorū. Terenū casus cū quis
 p̄calūpnā quā intulit p̄pō epō depoīt. *xi. qōne. r. si q̄s sacerdotū*
Querit q. sit falsus p̄dicator. *2° p. ebit. p. que p̄nā* *.. vj*
 falsi p̄dicatoris falsus p̄dicator dī. quibz laycus ē religiosus q.
 omnibz interdicit̄ offm̄ p̄dicandi. *vt. ex. e. sicut in uno corpe*
 itē nō debz p̄dicari in occulto sed in manifesto p̄dicandū est p̄
 illud p̄dicare cū oī creature et q. in aure auditio p̄dicare sup
 tectū. *ex. e. cū exinuncto* *2° lib. r. itē ad p̄dicandū nō admittit̄*
 tū quamuis dicat se vidisse in sompnis deū qui mittit eū
 q. nō credit̄ ei n̄ p̄bet miraculo suā missionē sic p̄bauit
 moyses *vt. de. q. et de. n. reuera.* *Red nec cuiqz miraculo est*
 credendū sufficit tñ admissionē p̄bandā sc̄pturē testimoniu
Ergo nec clericū admittit̄ n̄ mittat̄ *vt. ex. e. Cū exinuncto*
p. r. ep̄i et vbiēqz sūt predicare possūt n̄ ab alio ep̄o in cui
dyoc̄ est q̄s p̄hibeat̄ alii aut̄ p̄dicare nō debent n̄ ab ap̄lica
sede vel a loci ep̄o hanc obtinuerunt p̄tātē vt. ex. e. ex hōam
m̄. ex quo p̄z q. ordo p̄dicatorū p̄cipue est in ecclā dei vt. ex
e. cū exinuncto p. o. r. p̄ncipio et in multis p̄uilegiatis *sed et*
 p̄dicatorū ordo et fratru minorū tamquā fideles clipei
 orthodoxo fidei sp̄ali sūt hodie p̄uilegio decorati *vt. ex*
de excessibz p̄latorū. Nimis iniqua *Desismanis titul*
Quantiū ad scismaticos et hereticos *vj. qō. r. . . .*
 simul querit̄ p̄mo que sit p̄teritū potestas *2° p. r. hō. in*

summa q. xxxix. ar. ij. dicendum qd utiqz hnt pntate hnt sacmērale
 que indelibilis est vñ remanet s cōtra h inact exire nō debent
 qz nō debent exequi Si tñ exequit fcm est s pntate un' dōnis
 nō hnt vñ nec exequere possunt nec absoluerē nec indulgen
 cias facere et si faciunt defcō nil valent . . . . .

Quis possit dispensare ordinatis ab hereticis scismatico vel excom
 mūto s. s. e. lib. v. rub. vij. s. iij. q. iij. Ego distingo
 qz aut scienter recipi ordinē ab heretico scismatico vel excom
 mūto solus pp dispensat vel ignorantia ductus pbabili nō sub pna et
 tūc pdiferentiā pntatū poterit cū eo dispensari qz ordinati ab here
 tico dispensacō admittunt in ordinibz in epātū solus papa di
 spensat . .

De apostatis titulus septimus. questio prima

Una materia de apostatis querit vñ apostata a religione sit
 ipō fco excom. s. s. e. lib. v. rub. ix. de apostatis. s. iij.
 quali puniat. v. sed nūqz apostata est excom. nō excom. qz
 ex. e. tuc. ex. de regularibz. c. vlt. sed hodie religiosi reliques
 hntū excom. est ipō iure ut in aut ex. e. clerici vel monachi
 gravius puniunt . . . . .

Verū apostatā redire volentem
 teneat recipere s. s. e. lib. v. rub. x. de apostatis. s. iij.
 exierit monasteriū abbas tñ cogendū est cū volente reverti
 recipere ut xxvij. q. i. quidā monachi q. intellige s. determi
 nationē dec. ex. de regularibz. c. vlt. idem Gausfredus . . . . .

Quid si nō vlt cū recipere s. s. e. lib. v. rub. xi. de infantibz
 et hnt. expo. v. vlt. dicunt doctores qd si monachus fugitivus
 sic discesserit et aliq. lucrū reliquit denegat mon. reparatio
 ex quo maliciose denegavit alimenta qz tenebat recipere in. ex. e.
 c. v. lxxxij. d. c. vlt. et h. admitti pnt siml. tot. q. d. deliquit
 aliter delictū psonē nō debz redundare in dāpnū eccē. xvij. q. vi

Si epm aliter tñ soluit alii ut pz i summa venudi lib. 7. titlo vij de

apostatis infine. *De officiis et beneficiis 27. qd. 117.*
Quo nisi titulo merito sit de clericis et eorum officiis et beneficiis ideo
 delictis aliqua ponantur primo et sic quod de honoris canonicis quod ad illa teneant
 et si si omittantur vel minus proficiant dicantur admissum eorum et alium 27
 s. vlti. lib. vi. tracta. 117. titlo 19. q. v. et sequi. q. q. solares
 layci adeo sedulo dediti sunt solaribus negociis quod divinis intendere
 nequeunt pro ab ipso danti sunt redditus ministeris ecclesie ut in septimo
 officio vices eorum replentur vel suppleant et ideo ad horas canonicas non
 solum exstatuto ecclesie sed et ex obligatione iusticie tenentur beneficiari
 Tam ex quo modus officii divini valde varius est apud diversos
 pro quod non est alius specialis modus ad quem omnes teneantur et qui ex aliqua
 necessitate. horas per formam ecclesie non dicitur pro defectu visus vel propter
 infirmitatem. vel quod pro paupertate libere caret recopensat tamen equaliter
 pro pro vel ordine dicitur non peccat mortali. ut creditur Et quod ordinem sacrum
 nulli debet offerre nisi beneficiario vel ei qui ad suum primum loco ecclesie
 eorum beneficiarium voluerit ordinari ut dicitur. ex. de prebendis. episcopus
 si aliquem. ideo secus est expectans quod quilibet hunc ordinem sacrum tenet
 ad horas canonicas quod ecclesia ordinando ipsum intendit eum ut ministrum
 ecclesie ad hoc ministrum obligare Quamvis autem dicens verba sine
 intentione ex sua desidia peccet preterintentionem non tamen peccat mortali
 quod iste modus orandi expectans ecclesie solum statutus est. precepta autem
 iure positum non referuntur nisi ad ea que sub iudicio humano cadere
 possunt et huius sunt actus exteriores et non interiores. ideo pro positum
 sed et si quis officium divinum sed orantem pro ecclesia si ab alio deum audit
 quod tale modum alternati cantandi vel dicendi instituit ecclesia que
 delicti officii precepit Insup si quis officinas in choro cum aliis ex necessitate
 aliqua intermisit. pro vel leone vel ad silium et non pro omissum suplere

in voce subterfugit ab adiutorio chori incantando melius est tantum
 prorsus quam offerre chori dimittit. eo quod ecclesia determinatum scilicet et
 numerum psalmodiarum et filium non precepit sed in his etiam varia est
 diversitas observando. **T**am qui tenet ad horas canonicas si ex
 industria aliquid obmittit sine necessitate infirmitatis vel alia causa
 nec aliquid in recompensatione facit vel facere proponit peccat mortali-
 iniuriam inferendo proximo cui preceptis non refudit spiritualia
 precepta cum ad hoc ex precepto ecclesie teneat et quanto plures
 sic obmittit tanto peccat gravius. **S**ed non credo tot esse peccata quod
 sunt hore obmissa quod totum offerre divinum unum dei est totum unum
 integrum ex suis partibus et ideo precepto uno precepit et transgressor
 non transgreditur nisi unum preceptum et hoc tanto amplius quanto plu-
 res partes eius obmittit bene tamen procedo quod pluribus vicibus obmissis
 huius officii plura facit peccata mortalia quod hoc totum integrale
 preceptum cotidie impleri diximus autem si ex industria obmittit quod
 si ex oblivione obmittit non peccat mortali excusante cum
 ignorantia imo si illa oblivio est excelsissima cum occupationis
 credo nullum esse peccatum tamen qui hanc negligentiam revocat ad memo-
 riam tenet suppleri obmissum vel idem dicendo quod obmissit vel aliquid
 equalens quod est quidam dicunt esse melius quam illud dicitur quod obmissit
 quod hoc frequenter locum non habet. **S**ed ego credo oppositum quod verba
 illa referunt ad tempus gravium hore illius. **S**ed sic illi qui dicunt
 matutinas cum die dicunt ymnos nocturnos. **N**octe surgentes
 et ecce in noctis. et qui in profunda nocte dicunt completorium
 de lucis ante termini. **N**on credo quod quanto propinquius accedimus
 ad restaurationem eius quod deperditum est tanto melius est. **N**on tenet
 quod singulis hore diei dicitur singulas horas sed sacerdoti premitur

q̄ mane dicat oēs homines vsq; ad vespas inclusive vt pz̄. ex
de celebracōe missarū: c. p̄spir̄. dicē aut̄ missa cotidie nō
est p̄ceptū neq; ē audire cotidie qz nō est semp possibile peccat
tū sacerdos qui nūq; vlt celebrare cū tū posset qz in vanū
grām dei recipit. hec omnia vlticus . . . . . v.

Vtrū clericus qui est p̄bendatus induabit ecclesie in quo
est diuersū officium in vtrūq; ecclesia debeat vtrūq; officium dū
270 s̄ d̄ho. in quāda q̄one de q̄z. d̄ q̄ sup̄pono q̄ licite sit
p̄bendatus induabit ecclesie. s̄. ex dispensacōe considerandū est
q̄ ille qui in aliq̄ ecclesia p̄bendā accepit duob; obligat̄. s̄. deo
vt ei debitas laudes exsoluat p̄bendat̄ et ecclesie de q̄ accepit
sup̄. Et vero que ad ecclesiam p̄tinent subiacent dispensacōi
platorū ecclesie et ideo h̄ debitū q̄ debet ecclesie. d̄. solvere s̄m
q̄ statutū est vel p̄ se ip̄m si sit p̄bendatus que requirat resi-
denciā vel p̄vicariū si h̄ sufficiat s̄ ecclesie statutū et q̄ uerū-
dinē sed debitū q̄ debet deo p̄ se ip̄m debet solue. Nō refert
aut̄ quantum ad deū quib; vniuersis vel p̄s laudet deū. puta
puta vtrū in vesperis dicat. dixit d̄ns. vel laudare pueri
n̄ q̄ ad h̄ quod homo debet sequi maiorū tradiciones et
qz laudes debet deo q̄ vnus homo. sufficit q̄ semel officium
dicat s̄ q̄ uerūdinē alicui ecclesie quāru clericus est
sed de elecōe officii rōnabili videt̄ q̄ debent dū officium
illius ecclesie in qua minore gradu h̄t puta si in vna sit de-
canus et in alia simplex conomeus debet dū officium ecclesie
in qua est decanus. Et si in vtrūq; ecclesia fuerit simplex cono-
meus debet dū officium dignioris ecclesie quūvis forte iminori
habeat opulenciorē p̄bendā qz rēpalia nullius momenti
sūt spūalib; opata Si vero ambe ecclesie sint equalis d̄s

nitent potest sibi elise offm. q. cuq. magis appeterit. Si fuerit absens
 ab utraque eccē. si aut in aliqua p̄sens debet se conformare illis cum
 quibz queratur. **V**trū liceat clerico qui tenet ad horas
 drē matutinas sequēris dei desero. 24o p. r̄ho. in q̄dā questione
 de quibz d̄ q. h̄ considerandū est intencio ei qui p̄uenit tēp̄
 matutinis dicēdū vel in quibzcuq. horis canonicis. Si enī h̄
 facit p̄t̄ lasciviā ut quiesc̄i se p̄volencie et voluptati vacet
 nō est absq. peccō. Si vero p̄t̄ necessitatē licitū et honestū
 occupacōnū puta si clericus vel magister debet vidē leōnes sine
 nocte vel p̄t̄ aliq. aliud huius licite p̄t̄ drē matutinas et
 in aliis horis p̄t̄ tēp̄ p̄uenire. S̄c̄ h̄ et insalubribz eccēis fit
 Cuius melius est deo utriq. reddē s. debitas laudes et alia ho
 nestā officia quā q. vni aliud impediāt. **Vii**
Vtrū clericus b̄ficiat̄ in scholis existens teneat̄ drē offm̄ mor
 tuorū. 24o p. r̄ho. in q̄dā q̄ne. de quibz d̄ q. clericus ex h̄ ipō q.
 clericus b̄ficiat̄ tenet̄ drē horas canonicas. videt̄ sp̄ali esse
 assumpti ad laudē diuinā p̄ illud. ysayas xli. omnē qui inuocat
 nomē meū in laudē meā creāmi illū. Sed inquirū est clericus
 b̄ficiat̄ in hac eccē teneat̄ drē offm̄ p̄ modū eccē illi. Est aut̄
 considerandū q. offm̄ mortuorū quz in eccē d̄t̄ sit ordinarie p̄mēs
 ad offm̄ eccē sic in tota eccē in die animarū d̄t̄ offm̄ p̄ mortuis
 in quibz eccē est sup̄ hoc sp̄alis p̄suetudo ut dicat̄ ordinarie offm̄
 mortuorū semel in septimana vel q̄l. cuq. aliter. p̄ certū tēp̄
 et ad huius offm̄ tenet̄ clericus b̄ficiat̄ in aliqua eccē et in scholis
 existens et p̄ h̄ sufficiat̄ mortuis quorū recipit bonū. Aliquā t̄
 d̄t̄ offm̄ mortuorū ext̄ ordinarie in eccē p̄t̄ aliquā causam
 emergentē puta ad p̄ces alieni p̄sone vel p̄t̄ aliqd. huius et

ad ipsi officium non tenet clericus in seculis existans . . . . . VII . . .

Querit eum monachus proficit alicui ecclesie parochiali quod officium
dicitur debent vel ecclesie vel monachorum. 2° p. ebrif. lib. ij. rub.
xxxv. de statu monachorum. p. ij. vtrum p. v. Sed nunc talis
in se. Sed quod non reser ecclesiam s. officium monachale sed servabit
consuetudinem ecclesie ad quod transit. an. xij. d. illa. et xl. d. q. q. s.

Sed quod si duo monachi vel plures presbitero alicui ecclesie
equalis sit portio assignata de parochia qualiter dicet officium 2° p.
p. ebrif. v. quod si tali et sequi. Si religiosi hinc oratorum suum
ita remotum quod non possunt voces confundi separati faciunt officium
suum. Nam presbitero tenet sequi officium episcopi sui debent et so
canere ne voces confundantur ab invicem pro in tali casu habent
oratorum facere si i. velint quomodo hinc. xij. q. i. p. n. c. i. . . . .

Vtrum monachus possit canonicus fieri in ecclesia seculari 2° p. p.
ebrif. idem. v. ult. licet hugo et brandus dixerunt quod sic.
Et tunc cum ipse quod non. quod non est arandum in boue et asino nec
debent sic simul esse diuersae professionis homines ut ex de electione
Cum casum que inter presbitero . . . . . VII . . . . .

Vtrum aliquis presbitero
possit admittere novam religionem et an liceat monacho locum
habeat in diuersis monasteriis. et an vnus abbas possit pluribus
monasteriis presidere 2° p. nullum horum licet sed expresse prohibet
ex de religiosis domibus. c. vltimo de residencia in beneficio. xij . . . . .

Post hanc de residencia in beneficio primo querit quis clericus
tenet residenciam facere 2° p. p. ebrif. lib. ij. rub. ij.
de clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda per quod clericus
dicitur quod adhuc quicumque beneficium prebendale sui tamquam titulum optinet
sic inuita ipsa rubrica. et probat e. r. c. si et h. sui maximu

sit officium. sic episcopus in eadem cathedra episcopus debet residere. vii. q. 1.
 puenit. et debet cursum quoscumque ordines celebrare et quolibet die
 dominico diuinis officiis inter esse. de consec. d. iii. episcopus. si iusta causa im-
 pediat. ut i. sine est pro modicum sit beneficium est viginti solidorum annu-
 ut ex de clericis non residere. quare quod quilibet debet remanere
 in ea vocacione qua vocatus est. beneficium est. beneficium autem debet
 matutinis et vespis inter esse. aliter si incurribilis sit de po. xxi.
 di. c. si. se vero cui tamquam bono merito assignantur pensiones aliquae
 seu stipendia ad residendum non tenet talis tamen ad archidiaconum obligatum
 et si talis offendat ecclesiam aqua deus beneficium in absentia. n. p. q. p. r.
 sequi. de q. dicit. vel si iurando ecclesiam repugnet ut ex de ostent.
 cum ois. Sed talis iuramentum iure sacro tolli potest si ecclesia sit
 seruicium deservit dum non presentia absentis. subrogato assignet.
 ut ex de clericis non residentibus. cum dilectis. Sed si iure sacro
 facerent canonici pro pro quomodo ut pura quod inter se diuidunt
 quod absens iuravit acipe non valeret ut ex de ostent. cum ois. **xiii**
Qualiter clericus in beneficio debent residere. 270 p. eby. idem p. 11.
 Qualiter. residere in propria persona faciendo seruicium ecclesie. ut ex de
 clericis non resi. q. non nulli et c. sequi. et in suo ordine. ex
 de filiis presbiterorum. propositum. Ad hoc. n. ostentum sunt beneficia ut seruicium
 inde fiat. unde ipse non debet recipere qui non seruit. parum autem
 est presentiam suam exhibere et curam seu seruicium ecclesie negligere
 ut ex de clericis non residentibus. q. non nulli. et est hoc est prauam
 consuetudinem quorundam ecclesiarum que reputant canonicos residentes
 ex quo presentes sunt sed non interuent ecclesiam. Si tamen eximius causa
 sit absens potest seruire puicarium vel si sine peccato suo factus

est imperator ad servitium aliqui est absens corpe reside dicitur. ut
 qui delicetia abest ca studio vide a residens. qui una eccle sue
 fidei p se hnt ite qui in servitio pape est residens videt ite
 si sit infirmus. ex. de clericis no residen cu dilect. Duo etia
 possunt de canonicis servare epd et intelli p sentes ut ex. de cle
 ricis. e. vii. resci. decoro a e. ad audienciam. Sed epd suffraganeus
 si facit residen cu archiep d no videt residen in. ex. de offi
 pastoralis ord. **xxiiij.** **Q**ua sunt que excusant no residen
 240. p. e. b. id. p. m. que sit pmi excusat si hnt impu impe
 dimentu ut ex. de clericis no residen. Inter. quatuor. Sed
 cesante impedimento redire debet ad eccam. Est aut impu
 impedimentu infirmitas. vii. q. i. p. sentiu ite in iuricio
 ite excusat si cam rdnabile p tendat. puta q. habet pri
 legu vel si p lat dedit licenciam studendi usq. ad certum
 terminu ite p estine renocat n ad de novo emississet. **xxv.**
In quibz casibz pte quis su peccu p vicariu deseruire 240
 p. e. b. lib. i. sub. xxviii. de offi vicarii p. m. et in quibz
 dicendu q. regulariter quibz debet in ppa psona seruire
 ex. de clericis no residen q. no nulli. et. c. velatu. in casibz
 tu potest p vicariu deseruire et sunt hii pmi rone occu
 paciois. hac rone excusat epd qui hnt vicarios subse in eccam
 cathedrali vq. regulariter. Ipe vero in camera sua vel ca
 pella potest hons canonicas dice simul omnes in mane et
 postea expedire ea que occurrunt. hoc ide intelligo de quibz
 circa rem publicam occupato. ex. de celebraco missarum
 ca. i. requirit tu q. quolibz die dnico eccam officiet epd

et p̄cipue sollempnib[us] festiuitatib[us] n̄ aliq̄ excuset neccitas. vij. q. r. tē
 pis infine Sedō rōne statuti seu cōsuetudinis. iij. de ḡsturi cū oēs
 m̄si. hūc casū et causā. ponit Tereti[us] rōne p̄uilegii sine dispensacōis
 ex defiliis p̄bitorū p̄posuit hoc tota die p̄cedit dō[minus] p̄ si pluralitate
 b̄nficiorū. iugens infine. dū tū cura n̄arū nō negligat et
 eccōis satisfaciat p̄vicarios idoneos deseruire. hūc ē ponit
 Gausfre. q̄ aut q̄ hūc casū ~~p̄~~ et p̄cedere potest
 venire p̄lat[us] si eccōa sit deseruitorib[us] destituta. ex de clericis nō
 residen. Cū adhuc. ex quo. n̄ cōsuetudo incipit eē n̄rōnalis. et
 eccōis onerosa tenenda nō est. ex de cōsuetudine. c. r. et. si.
 Quart[us] est rōne loci remotioris et animarū p̄uilegiationis. ex
 de eccōis edific. ad iudiciā. r. Quint[us] rōne religionis. ex de
 p̄bend. de monachis. et. c. in lateranensis Sext[us] rōne diuerse
 meōis. ex de offō ord. q̄m Septim[us] rōne p̄dicacōis. ex de
 statu monachorū. q̄ dei timorē inf. r. tū p̄ci[us] videt[ur] socius
 quā vicari[us] Sed approbat casus iste ex de offō ord inter c.
 Octauus rōne p̄plexitatis ut q̄n quis h̄t p̄bendā in eccōa parochi
 drali cui annexa est parochialis eccōa. h̄c em̄ in eccōa parochiali
 deseruiat p̄sonali. ē p̄vicariū in annexa. ex de p̄bendis exstru
 pendis r. qui volum[us] et. c. exposuisti. hūc casū ē ponit Gausfre.
 Nonus est rōne defens[us] seu debilitatis sup venientis. vij. q. r.
 c. r. ex de clerico egrotante. c. r. penultio. hūc casū ē ponit
 Gausfre. Aliq̄ tū dicunt q̄ ille est ḡnditor. nō vicari[us] sed nō est
 vis in verbis n̄ quātū ad mentē vicari[us] est Decim[us] est rōne
 neccie p̄fēcōis. ex de ap̄ll. p̄uenit. puta cruce siḡt[us] est. ex
 de vtro. c. iud. hūc casū ē ponit Gausfre. Undecim[us] est rōne
 voluntariū p̄fēcōis velis tū et honeste puta cā studiorū et

p[er]g[re]ssio[n]is cu[m] p[re]lati h[ab]it[us] ex de clericis n[on] reside[n]t[ur] i[n] d[ec]ret[is] d. v. de re
 q[ui]s et id[em] dicit G[reg]o[r]ius. In hoc t[ame]n casu et p[re]cedenti cu[m] i[m]pedim[en]tu[m]
 r[ati]onale sit n[on] p[ro]p[ter] q[uo]d o[m]st[ru]at p[re]d[ic]tus vicari[us] sed ad t[em]p[us] Duode
 cim[us] est r[ati]o[n]e diuini cult[us] augmentaco[n]is sc[er]uitatis et equitatis. s.
 q[ui]a habundat ecc[lesi]a i[n] redditib[us]. ar. ex de o[m]st[ru]tu ex parte hic
 n[on] n[on] absoluit[ur] rector. Sed tenet[ur] nichilomin[us] i[n] propria
 p[er]sona deservire. alioq[ui]n diuini cult[us] n[on] augmentaret[ur]. Sed. vl. li.
 vi. r. casus. ponit istos vii. casus i[n] quib[us] aliq[ui]s n[on] tenet[ur] p[er] se
 ip[s]u[m] reside[n]s. s. cu[m] o[m]st[ru]tudo n[on] excusat reside[n]te[m] vel e[st] cu[m] de p[ar]te
 d[omi]ni ap[er]tenda t[un]c n[on] sufficit reside[n]s i[m]p[er]tenda et id[em] intelligo
 i[n] o[mn]ib[us] casib[us] i[n] quib[us] licet h[ab]eat plura b[en]eficia vel cu[m] p[er]sona sine
 culpa sua incidit debilitate[m] infirmitate[m] seu morbu[m] ita ut p[er] se
 deservire n[on] possit. Sicut. n. maiorib[us] p[re]latis i[n] h[is] casibus
 dant[ur] condicio[n]es. sic e[st] minorib[us] h[is] p[re]latis deservire cu[m]
 necesse p[ro]f[er]io imminet. vel r[ati]o[n]e studii. vel delin[en]t[ur] p[re]lati d[icitur] est
 vel cu[m] ex[er]c[er] ecc[lesi]am p[er]tinet ei[us] utilitate[m]. vel cu[m] est i[n] seruitio
 pape vel ep[iscop]i occupat[us]. Cu[m] n[on] vocet[ur] h[is] deservire et n[on] solu[m]
 p[re]senciam corp[or]alis. i[n] istis t[er]tib[us] vlt[is] casib[us] dicunt[ur] b[en]e clerici
 absentes reside[n]s. q[ui]a seruiunt ei i[n] se[m]p[er]a vel i[n] h[is] t[er]tib[us] o[m]st[ru]it
 bonu[m] pluriu[m] vel omniu[m] ecc[lesi]aru[m] sicut bonu[m] exercit[us] con
 sistit i[n] duce. **De voto . . . titulus octavus . . . q[ui]nto . . . p[ri]mo**

Post h[oc] de voto est agend[um] circa qua[m] martha[m] p[ri]mo q[ui]nt[us]
 q[ui] sit votu[m] 24. mag[ist]ri s[er]m[on]u[m]. lib[er]o iii. d. xxxviii. et e[st] e[st] e[st]
 hugo de sc[ri]pt[ur]a victore dicunt sic q[uo]d votu[m] est r[ati]o[n]e q[ui]dam
 p[ro]missio[n]is spontanea q[ui]a deo et de h[is] que dei su[n]t debet
 fieri. h[oc] est diffinico[n]e voti expressi q[ui]a i[n] facie ecc[lesi]e obligat
 ecc[lesi]e ut dicit p[er] i[n] se[m]p[er]o a h[er]o[log]o sic diffiniunt. votu[m] est

cepto melioris p[ro]p[ri]i animi deliberac[i]o[n]e firmata. h[ic] est diffinicio voti
 rati. h[ic] aut[em] votu[m] scio q[uo]d fiat t[ame]n sic eis p[ro]p[ri]e dem[on]strat . . . . . m . . .
Que requirunt ad votu[m]. 2° s[ecundu]m th[om]a[m] insu[m]ma q[uestio]ne lxxviii. ar. 1.
 ad votu[m] tria exco[n]ditur p[ri]mo quide[m] deliberac[i]o[n]e sc[ilicet] p[ro]p[ri]um
 voluntatis. Tercio p[ro]missio in qua p[ro]fic[itur] no[n] voti. Sup[er] addit
 q[uo]d et alia duo ad quida[m] voti co[n]firmacione[m] s[ic] p[ro]nunciatio oris s[ic]
 illud psal[terium] redda[n]t vota mea q[uo]d distix. la. m. et iteru[m] testi
 moniu[m] alioru[m]. solu[m] ergo p[ro]p[ri]um no[n] obligat . . . . . m . . .

De quo debeat fieri votu[m] 2° s[ecundu]m th[om]a[m] ide[m] e. ar. 1. h[ic] p[ro]missio
 de eo q[uo]d nec[esse] est ad salute[m] votu[m] dici possit s[ic] quiter loquendo
 inquantu[m] voluntarie fit. 2° t[ame]n p[ro]p[ri]e dei votu[m] q[uo]d votu[m] p[ro]p[ri]e
 dem[on]strat t[ame]n est de meliori bono. r. ad q[uo]d q[uo]s alius no[n] tenebitur.
 2° ergo p[otes]t fieri de malo nec debet fieri de indifferenti sed
 t[ame]n de bono q[uo]d p[ro]m[ittit] ad actu[m] virtutis. et q[uo]d in aliquo malu[m]
 no[n] obligat n[isi] p[er]uenit bono. ut votu[m] re[sp]e[ct]u dicit s[ecundu]m th[om]a[m] ide[m]
 ar. 1. q[uo]d maceracio corp[or]is vel abstinencia ex voto p[ro]missa i[n]
 plenda est r[ati]o[n]abili. ita ut natura no[n] nimis grauetur. Sed
 q[uo]d in hijs que ad se ip[s]u[m] p[ro]tinent de facili ho[m]o fallit i[n] iudiciu[m]
 de talia no[n] co[n]suetudine s[ic] arbitriu[m] superioris vel seruanda vel
 p[ro]t[er]mittenda. Ita t[ame]n q[uo]d si mag[is] graua[m]e[m] imminet ex talis
 voti obseruacia. et no[n] e[ss]et facultas recurre[n]di ad superiorem
 no[n] deberet ho[m]o hoc votu[m] obseruare. 2° s[ecundu]m th[om]a[m] de h[er]e. r. e. r. q. xv.
 dicit s[ecundu]m ide[m] q[uo]d vota h[ic] scilicet sicut dicit p[ri]mo cap[itulo] i[n] die sabb[ati]
 et sicut p[ro]p[ri]e s[un]t de iudenda qua[m] obseruanda. et ide[m] dicit i[n] se[pt]imo
 p[ar]te dicit albert[us] sup[er] iii[um] s[un]tariu[m] et addit q[uo]d s[ic] si p[ro] honore
 sc[ilicet] s[un]t t[ame]n seruanda non s[un]t q[uo]d similitudinem quanda[m]
 h[ab]ent cu[m] ydolatria . . . . . m . . . **U**tru[m] votu[m] semp[er] obliget si e[st] licitu[m]

ad observanciam seu adimplecionem 24. s. thom. in sep. Etenim q. votu
 sciendum impediret si p. sens. e. et. etiam voto fco obligacione auferret
 vñ si aliq. possibile eñ vouet fit postea impossibile tollitur
 obligaco quatenus ad hoc ut si q. diues vouerit edificare eccam
 q. postmodu p. ficē nō posset paup. tate sup. ueniente nō obli-
 gat h. tñ intelligo q. si fcs oio impotens absolutus est a voto. Si
 aut. ex pte ma. q. totu p. ficē nō potest tñc remittet solum
 obligat. ad id quod potest non ad aliud. . . . . **V.**
Quid si q. vouit religionē intrare et postmodu petens ingressu
 repellit. 24. s. thom. ar. 11. in sum. ar. 11. talis debet dare
 opam quā potest ut ibi recipiat. et si q. dē intencō sua fuit se obliga-
 re ad religionis ingressu p. n. et tñ ex g. n. t. elegit hanc religio-
 nē vel hūc locu q. sibi magis congruere tenet si nō potest ibi
 recipi intrare in aliam religionē. Si aut. p. n. ali. intendit se
 obligare ad hanc religionē si illi voluit eñ recipere. Si aut. dicit
 impossibilitatē implendi votu ex p. culpa p. terita. Si aut. dubit
 quā intencōne habuerit debet tuncore viā elige. p. d. thom.
 in sep. et p. . . . **V.** **U**trū expediat aliq. vouere 24. s. thom.
 in sum. ar. 11. dicēdu q. hoib. expedit vouere dūm rōnabiliter
 sint votu q. p. votu voluntatē m. am. immobiliter. . . . applicam.
 ad bonu. . . . **V.** **U**trū melius sit facē aliq. boni eñ voto
 quā sū voto 24. s. thom. idē ar. 11. q. sic p. p. tres rōnes p. mo
 q. vouere est act. laud. que est nobilissima v. . . . Illud aut. q. ipat
 in nobiliori v. tute melius est et magis meritoriu. Sedo q. qui
 vouet deo plus se subicit quā qui non vouit. sic qui daret
 arbore eñ fructu plus daret quā sū fructu. vel tñ fruc-
 tū v. dicit an. h. vñ et p. m. t. t. s. rē agerit. Tercio q.

p̄votū voluntatis immobiliter firmat̄ ad bonū p̄tines ad p̄fēdēnem v̄
 raris ut p̄ p̄ph̄m in η. ethicoꝝ. **viii.** Quod modis
 sollempnizat̄ votū 2° s̄ th̄o. ar. vii. duob̄ modis s̄ p̄suscep
 cōne ordinis sacri et p̄fessionē ad regulā rectā s̄ in manu ei
 qui p̄t̄ recipere hāc p̄fessionē h̄ij soli duo modi dirimunt n̄teri
 moniū postea tractū In sept̄o dic̄ ē th̄o. cē t̄m istos modos
 voti sollempnis Cōcordat̄ ē cū h̄ pe. dicens q̄ votū in manu
 publice p̄sone nō dirimit n̄m sed t̄m illi duo modi p̄missi Cō
 cordat̄ ē cū h̄ alber. sup̄ m̄ sniārū. et eb̄if. lib. m̄. 2° ub̄. qui
 clericus vel no. s̄ η. Cuius votens. v̄. hoc ē tenens ē v̄. v̄. h̄
 ē tenē dicit curiam 2° s̄ th̄o. in sept̄o q̄ t̄m quā cēnt dēter
 minare regule monachorū ut basilij b̄ndicti augusti erat aliq̄
 modus vivendi approbat̄ ab eorū quo aliq̄ ad ea que superroga
 cōnis sunt se obligabant et t̄nc certi t̄p̄is obligatio ad illū
 modū vivendi idē faciebat q̄ n̄c facit obligatio ad certā regulam

Utrū ille qui p̄t̄ari alterius subiect̄ est . . . . . 2° . . .

puta vxor servus et h̄ij p̄sone peccant votendo aliq̄ 2° s̄
 th̄o. insūma. ar. vii. dicendū q̄ licet votū h̄ij p̄sonarum
 nō sit firmū s̄t̄ osensu eorū quib̄ subiciunt̄ nō t̄m peccant
 votendo q̄ in eorū voto intell̄ debita iudicio. s̄ si suis sup̄
 orib̄ placuerit vel non remittantur . . . . . 2°

Utrū possint p̄neri voto se ad aliq̄ obligare 2° s̄. plura
 del̄ ponit̄ insūma remādi lib. r. cā vii. de voto p̄. vii. Item
 impuberes. s̄ th̄o. insūma. ar. ix. sic dicit q̄ si puer vel puella
 aū pubertatis annos nō dū habeat vsū rōnis nullom̄ potest
 se obligare voto ad aliq̄ Sed votū ei potest irritari p̄ parē
 tes quorū cure remanet subiect̄ Quātūcūq̄ t̄m sit doli capax

an annos pubertatis nō p̄t obligari voto sollempni relig. p̄t
 statū ecclē q̄ respicit id q̄ impluribz accidit q̄ si an̄ annos puber-
 tatis attigerit vsū rōnis p̄t quidē quātū in seipō est se obligare
 h̄ r̄n irritat̄ bñ p̄ p̄ntes subquorū cura adhuc est post annos
 autē pubertatis possunt in bñ se obligare voto relig. vel simplici
 vel sollempni sine voluntate p̄tū ... **xv.** **U**trū in votis possint
 dispensari et an possint cōmutari 22o s. r̄ho. insūma. ar. x.
 dicēdū q̄ sic. Votū nō debet eē melioris boni ^{impedimentum} ut p̄dem est
 id autē q̄ vouet̄ alū est malū vel vtile vel maioris boni in
 pedimentū q̄ est q̄ rōnē ei q̄ cadit subvoto et ideo necē est
 q̄ determinet̄ votū in tali casu nō esse seruandū Et nō q̄ si
 absolute determinet̄ aliquod votū nō eē seruandū tūc dicit̄
 eē dispensatio voti Si autē p̄ hoc q̄ seruandū erat aliqd̄ aliud
 imponat̄ tūc dicit̄ cōmutatio voti. Vñ min⁹ votū cōmutare
 q̄ in voto dispensare vtrūq̄ r̄n imp̄tate ecclē consistit ... **xv.**
Utrū in voto sollempni papa possit dispensare s. cōtinencie 22o
 s. r̄ho. in seip̄o dicit q̄ illi p̄babilius dicunt qui dicūt q̄ si quīs
 totū ecclē vtilitas an vni⁹ regni vel puincie exposceret posset
 in voto cōtinencie vel religionis dispensari quātūcūq̄ ē sollemp-
 nizatū eēt Sed id r̄ho. insūma. ar. xi. dicit q̄ q̄ cōtinenciam
 nō est annexa ordini ecclē. sacro. sed exstaturo ideo videt̄ q̄
 peccām possit dispensari in voto cōtinencie sollempnizato p̄suscep-
 tionē ordinis sacri Sed nō p̄t in voto sollempni. relig. q̄ s. d.
 e. castitas est annexa regule monachali. i. debzū castitatis ē
 est annexū ecclē. Alber. autē in seip̄o sup m. finarū simpli. dicit
 q̄ votū cōtinencie nō recipit dispensacōnē q̄ p̄ nichil melius vel

verbis potest dispensari nec valet illud qd dicit de veritate regni
 vel primorie qd non sunt faciendi mala ut eveniant bona Unde
 tempore bti matthei apli eufisema virgo deo dicata noluit nubere
 regi cum se omni populo suo promiserit nec matheus ad hoc consentire
 voluit ita qd in poci mortem sustinuit h' alber. Quod autem
 pp possit dispensare consentit polyes theoronicus et do' hugo
 cardinalis et dicit polyes qd vidit de fco dispensari. consentit et
 magis hinc opinioni ebi' lib. iii. 240. xxx. m. devoto. p.
 v. Qualiter con fi... **xvii.** **Q**uis possit dispensare 240
 p' r'ho. i. summa et in sepro. m. xv. m. vlt. dicendum qd licet
 pp habeat plenariam potestatem dispensandi in omnibus dispensabilibus
 votis tamen aliis inferioribus placis gmittit dispensationem in votis
 que gnter sunt et indigent gnti dispensatione sicut sunt vota
 p'sonacionum et ieiuniorum et aliorum h' i. vota autem maiora
 puta continentie et terre. scilicet reservantur summo pontifici. Idem
 dicit alber. qd episcopi possunt dispensare in votis in quibus expresse
 nunc plura non sunt. sic plura sunt in voto terre scilicet in omnibus
 aut votis aliis temporalibus possunt dispensare pensata qualitate
 personarum et necessitate vel utilitate episcopi vel archiepiscopi in votis
 aut p'petuis que sunt religionis et h' i. non possunt idem ebi'.
 Idem dicit alber. qd in votis p'sonacionis sacris defacili potest dispense
 sicut qd non est in p'sonacionibus talibus magna p'sonacionum emen
 dacio Sed in voto abstinentie caute agendum est qd ita cum divite
 sic cum paupere est dispensandum Sed diviti aliq' magna elemosina
 vel ad magis est inungendum qd recopensez dolorem famis quem
 sustine debuissez in abstinentia p' dicit r'ho. in sepro. qd licet

omne votū rēpale gmutari possit p̄ auctoritate in votū relig-
 secus tū est de aliis votis a religione. **xiiii.** Vtū p̄lati p̄libro
 suo possit dispensare 240. s. r̄ho. insūma. au. xij. au. ij. Ibi r̄ndet
 ad h̄ imp̄bens opinionē eorū qui dixerūt q̄ p̄lati nō est pot̄
 in destructionē sed in edificationē ut p̄. ij. cor. xi. vñ sic non
 p̄t p̄cipere malū ita nec impedire bonū. s. opa v̄tutis ad p̄latū
 tū diiudicare q̄ sit magis v̄tuosū et deo magis acceptū
 Et ideo in manifestis dispensatio p̄lati nō excusat a culpa pu-
 ra si dispensaret cū aliq̄ sup̄ voto de ingressu religionis nulla
 appente cā. Si autē cēt apprens p̄ quā saluāte indubū ver-
 teret poss̄ stare iudicio p̄lati dispensantis vel gmutantis nō
 tū in iudicio p̄po n̄ ad cēt manifeste illicitū et nō posset
 oportune ad superiorē currere. **xv.** Propter q̄le p̄culū
 dispensandū sit in votis vel ē p̄se quis possit dimittere
 votū si superioris auctoritas requiri nō potest 240. s. Alber-
 sup̄ m̄ s̄m̄arū. Suficiens cā p̄culi est paupertas vel infirmitas
 paupertas ut si vouit nō comedere carnes et cū manducat
 nō dant̄ ei n̄ carnes vel ea que sūt cū carnib̄ cōcta infir-
 mitas ut si vouit hoc nō comedē aut illud et postea debili-
 tat̄ n̄ forte comedat tūc posset frangi votum. **xvi.**
Quid si aliq̄s emisit diuersa gpossibilia vel impossibilia.
 240. s. r̄ho. in s̄p̄ro. Si aliquis vouit duo vota rēpalia q̄rū
 vtrūq̄ est alteri gpossibile debet vtrūq̄ seruare n̄ forte
 auctoritate superioris votū p̄cedens in melius gmutauerit
 Si autē s̄m̄ votū sit oīo impossibile. p̄mo debet seruare
 maī et de minori s̄m̄ arbitū p̄lati satisfacere. **xvii.**
Quid iniis sit de voto p̄sūpto pura cū quis vltra annum

stat in dictione 240. f. r. ho. in sepro et. p. alber. votū interpretatū
 obligat sic et orationē emissū. vñ si dō post tēp. p. bacois imon
 remanserit obligat ad ex voto interpretatio n̄ forte p. aliquam
 cām sibi fuerit terminus p. datur vel in tali loco osuenerit p.
 relari. Quod ē alber. osuere fieri maxime in claustris theonomie
 in quibus moniales viuunt in p.iculo castitatis intm̄ donec despēt
 q. dō ducit eas in m̄m̄ dūc. n. vlt. annū manēs nō facit
 p. fessionē interpretatū tenent. Tunc autē faciētes h. i.
 votū interpretatū tenēt vt dicit. r. ho. in omni casu ad t. m. votū
 p. n. p. h. a. Sed ad alias obseruancias quorū transgressio ex dis
 simulacōe p. latōrū inducēt qui dū videntes nō corrigunt
 indulgēt vident nō vident obligari p. cipue si sūt simplices
 qui talia sufficienter discernere nesciant. Cū h. ecia
 concordat alber. dicens q. dissimulatio lesatorū et aliorū
 p. latōrū videt gressio vel indulgencia in hac parte **xviii**

Vtrū propter votū simplex sponsalia sint dirimenda 240
 f. r. ho. in sepro q. sic q. ceteris p. b. forci est vinculū voti
 quā m̄m̄ quātū ad id cui et ad q. ligat si h. v. b. q. t. m.
 est p. missio nō traduccio **xix**. Quid de eo qui post votū
 simplex contrahit m̄m̄ p. verba de p. senti 240. f. r. ho.
 in sepro. nō p. agnoscere uxore carnaliter sū mortali peccō
 q. potest intrare religionē post m̄m̄ vero osumatim
 iam factū est ei illorū nō reddē vñ h. exigere nō debeat
 tū reddē debeat seu exp. se peccat seu interpretatū et licet
 alii dicant q. ē potest p. peccare ne nimis onerosū fiat
 alteri m̄m̄ q. semp oportet peccare tū satis concordant cū
 p. mis q. satis p. q. h. est interpretatū peccare concordat ecia

cum hinc petrus **xx**. Vtrū vnj giusū possit vouere q̄tinē
 etiā s̄n̄ osensu alterij vel saltē q̄ nō perat debitū 2° s̄. thō.
 in s̄p̄to sup̄ m̄. s̄m̄arū. d. xxxij. dicendū q̄ vnj nō potest
 sine osensu alterij vouere q̄ nō reddat debitū q̄ h̄ eēt facti
 um offerre de alieno et si tale votū fo fuerit fecim nō debet
 seruari sed de pericōe debitū quidā dicūt q̄ potest vnus
 vouere s̄n̄ osensu alterij q̄ nō perat q̄ in hoc vterq̄ sui
 iuris est. Alii dicūt pbabili q̄ nō q̄ onerosū fieret matrimō
 aliteri q̄ semp opteret subire verecūdiā imperendo debitū
 sed petrus sentit cū p̄ma opinione. s̄. q̄ nō perat q̄ hoc
 b̄n̄ possit vouere. Alber. dic̄ idē q̄ thō. s̄. q̄ nō debz aliq̄
 vouere h̄ addit ē q̄ si vouerit q̄ potest p̄p̄m dispensari
 sic credo et tunc arguendū est de stulticia et p̄m̄a iuncta
 debet absolui a voti obligacōe q̄ si an̄ matrimō meli est
 nubere quā vri multomas meli est h̄ in matrimō **xxi**...
Vtrū vouere q̄menciat sine l̄m̄a giusū sit mortale peccm̄
 2° s̄. pe. in expositione l̄m̄e eiusdē. d. dicendū q̄ aut fertur
 intencio determinare ad nō reddendū debitū nec exigendum
 et tūc scienciatū est mortale peccm̄ si fiat ex deliberacione
 aut in q̄m̄ et tūc nō est mortale q̄ saluari potest in eo
 q̄ est heritū scilicet in non exigendo **xxij**. Vtrū giusū
 si dederit l̄m̄am giusi q̄ voueat castitatē. postea possit
 illam l̄m̄am renouare 2° s̄. petrus. aut dedit in facie ecclē
 q̄ in iudicio et tūc nō potest renouare aut impuato et
 tūc an̄ vsū l̄m̄e potest renouare sed postea nō potest
 thō. dic̄ q̄ si exp̄sse osentit giusi et licc̄m̄ dedit vt

venet castitate no potest votu illud agere emissu renouare
 du p^r p^riculu ^{ralia} vota ocastra no sut approbata. cu r ho
 recordat alber. Si aut vir ad t^rep^s dissimulat et p^r habita
 plena deliberaco^e renouat mulier no tenet implere ut
 dicunt r ho. et alber. **xxiii.** Quid si duo giuses intrant
 relig^e et ambo vel alter eoru peniteat et velit exire an p^ressi
 one 24o s alber. sup m^r smaru. d. xxvii. d^r q^d tales nisi
 obstat eis aliud votu qua p^racois si est continentie p^rerue sana
 g^rsea redire possunt ad priores amplexus . . . . . **xxiiii.**

Sed quid si p^ritent p^rmo die q^u intrant 24o s alber. ide
 su p^rudicio d^r n^o obstat p^rceptu superioris qui hoc p^rhibeat
 p^r die possunt facere p^ressione et tunc delina superioris r^e
 renunciant t^rep^s p^racois. Et si obierit q^u innocen^s m^r
 statuit q^u si anⁿ annu p^ressio fiat irrita et inanis habeatur
 24da alber. q^u illa g^rstucio liberat illu ab inpeccoe q^u iⁿperet
 cu religio si anⁿ statutu t^rep^s p^riteret t^ru q^u papa se de
 corde no intronitit ip^se videat q^uliter sit inter se et deum

Qui si duo giuses indomo amiserunt votum **xxv.**
 continentie p^rerue et alter eoru velit frangere nuq^u alter
 debet sibi g^rsentire 24o s alber. ide qui sic dicit ego plane
 occedo q^u post votu et simplex p^rerue continentie mulier
 peccat mortu accipiedo maritu nec tenet debitu reddere

Verū vir possit accipe cruce adtransire **xxvi.**
 tandu ultra mare nolente vxore si deca^s incontinentia time
 atur 24o s r ho. in q^uda g^one de q^u d^r q^u ea que sut neci
 tatis no sunt p^rermitenda p^rer que sut p^re voluntatis vⁿ
 d^r q^u arth^r. xv. reprehendit phiseos qui dicebant p^rermitendū
 mandatu dei de honoraco^e pentu ut aliq^u voluntarie obla^e
 deo offerret. ex necessitate aut viro imminet ut gerat cura

vxoris qz caput mulieris viri est vt dicitur q ad corin. xi. sed
 qz accipiat crucē adtransfretandū vlt. mare subiacet ppe
 voluntati vni si vxor sit talis que sequi nō possit ppter aliquod
 impedimētū et de eius qrinencia timeat nō est ei qsulendū q acci-
 pnat crucē et dimittat vxorē. Secus autē est si vxor qrinē volū-
 tate pponit vel velit vel sequi possit virū suū qcordat hinc
 albei sup. iij. smarū. d. xxxvij. v. dicit q qui timeret pba-
 biliter pculū vxoris futurū meli. est q nō vadat pgrina-
 mando ē p liberacōe scē terre **xxvij** **U**trū vxor possit
 votū ierosolimitani inuito viro emittē. 2fo. p. ebit. libro
 iij. 2ub. xxxij. devoto et voti redemptōe p. iij. Cuius
 vouē. v. qūq. ergo et sequi. puto q potest votū emittere
 et inuito viro utrū autē ipm exequi possit inuito viro di-
 stinguendū vidē utrū suspecta sit et infamata. vel nimis
 inuenis in quo casu nō exequet psonali. sed votū redimat
 qz est inabilis ad eandū et ad pugnandū. ex. e. q sup. hinc p.
 rursus. Si vero sit ver. et multū pcessit iudicibus suis et
 matrona bone fame tūc vadat nec votū redimat si talis
 est mulier. que potest multos bellatores secū ducē quia
 tūc videt eadē rō de vxore et viri .... **xxvij** ..

Qualiter in voto transmarino sit dispensandū vel qualiter sit
 qmutandū 2fo. p. ebit. p. d. v. devoto qhiter. In voto qfiduā
 transmarino qsideranda est vouentis intencio utrū. s. irēderit
 pgrinari vel bellare. Nā in pmo casu habilis ad eandū qnis
 nō sit abilis ad pugnandū nō redimat. Inhabilis autē eandū
 redimat. In n. inabilis ad pugnandū qnis habilis ad eandū
 redimat. n. q silio strenuus sit vel secū ducere possit magnū

exercitū pugnatōrū talis. nō est oīno impotens. cū primus
quidā hōmīnū. nō p̄ alios pugnare possit. ex. c. q. sup hīs et. c.
vlt. et si. vel nō. si agricola vel artifex quid ibi sit utilis quāuis
et nō multū talū p̄pter b̄uitatē possessionū et paucitatem
inhabitantū. i. sit optimi. ex. c. q. sup hīs 22ub. v. Item
in hoc et in aliis votis est considerandū h̄ ut hīs qui hūt tem-
pale impedimentū cedat dilacō et ab hīs qui hūt impedimē-
tū perpetuū recipiat redēpcō. ex. c. q. sup hīs p. r. p̄ op̄
considerari verū ex facilitate animi iuuenilis votū emissum sit
et sic est remittēdū redēpcōe operanti. recepta. ex. c. ex-
multa. p. q. aut. Si tñ p̄t̄ absentia vni⁹ p̄sonē totius terre
seu puincie vni⁹ p̄culū imineret p̄culū remittit̄ votū
vel differit̄ nec est voti transgressor. qui auctoritate
sedis ap̄licē illud distulit adimplere. . . . .

Verū filius familias possit votū p̄gnacōis longinquū
emittē. 24o. p. ebri. p. n. quis vouē. v. nūq̄ nō videt
q̄ nimis p̄udicaret p̄t̄e p̄tari. excipe p̄gnacōnē
voti transmarini. n. ex. c. ex multa. p. q. aut. Item
excipe p̄gnacōes neciām. ac inuitabile ut si forte sit
acanone p̄sedem ap̄licā absolutus. xxx. Quid r̄ndēdū
sit cū p̄sona aliqua que fecit votū simplex querit an
possit ḡtrahere. 24o. p. ebri. p. n. q̄. sint circa. si. 24o
q̄ non. xxxi. Quid si vlt̄a procedat et dicat quid
si ḡtraxero nūq̄ tenebit nūq̄. 24o. p. ebri. i. q̄ nō est
r̄ndēdū q̄ respondeo ^{non} et nō mencior. et sic pecco. Si
respondeo sic do ei occasiōnē ḡtrahendi. Talib⁹ aut̄ aḡ

uand^m est peccm q^d committunt ingratiendo et cauendū ne det^r
 occasio gratiendi **xxxii.** Quid si iurati aliq^d ducē i uxore
 postea uoueo perpetuū continentū 2° s. ebrif. lib. iii. 2° sub. vi
 qd^d clerici vel no. s. quis uouens. v. q^d si iurati dic^t q^d s. cause
 p^rualz in hoc casu iuramentū sed si simp^r p^rmo uouit et deinde
 ino^r gratiē debeo seruare uotū impōita p^rmiā detemeratio
 iuramento p^rmo tū casu ē cū gratiē p^r uerba depre
 senti s. osiliū dec. ex. desponsabilib⁹ gmissū ad h⁹ p^r an⁹ carna
 le copulā ingredi religionē 2° s. tū isūma. q. lxxxix.
 an. viij. dic^t q^d uotū simpli^r loquēdo apud deū est magis
 obligatoriuū quā iuramentū de hoc tū casu q^d p^rmissus est
 nulla facit ibi mencionē. 2° s. delib. inf. titlo p^rxio. q. v.

Uerū abbas in collacoē alicui⁹ paratus possit **xxxiii.**
 aliq^d onus inponere 2° s. alexand^m tū in q^dā decre.
 publicata incuria que incipit ad perpetuā rei memoriam
 Cū p^rone religiose abbates dent^r parat^r pure offerre
 sine p^rcio et sū oī p^racoē. Nec abbas potest aliq^d onus ipone
 paratui cū uacat nec perpetuo nec ad tēpus nec ip^ris p^rorib⁹
 institut^r potest aliq^d talū inponere . . . . **xxxiiii.**

Quā queri eorū qui se uoto **de obseruacione p^rileg^r Rubica**
 religionis astēxerunt a sede ap^rlica frequenter p^ruideat^r
 ip^ris p^rilegiorū ip^rorū obseruatores sp^raliter deputando
Querit^r q^d iuris sit delicti obseruatores 2° s. decre
 in nocē m⁹. ex. de off^ro. de. vel statui^m p^rci solū defendē
 possūt amantestis iniuriis et uolenciis Nec p^ratē i^rhis
 que iudicialē indagacionē exigunt Alexander aut^r m⁹

In quibusdam decretis in curia promulgata que incipit ad perpetuam rei me-
moriam de gseruatoribus addit qd nullus existat gseruator n̄ ep̄s
abbas et cononici cathedralium ecclesiarum maxime si p̄tū hnt
in illa p̄tē statuit sibi mutuo nō possint eē gseruatores Item
statuit qd si aliquis scienter intromittit se de alius q̄ demanifestis
violentiis et iniuriis exercendo circa hoc aliqui p̄tē eo ip̄o
p̄ unū annū ab officio sit suspensus pars autē que id p̄curant
expensas alteri parti p̄ hoc factas restituere teneat **xxxv**

Utrum religiosi sui p̄uilegiis quibus se dicunt exemptos teneant
condere 22fo. p̄ alexd^m. in ip̄dēa decre. sup. q. xxxij. Cū
p̄sone relig^o v̄ sic statuit qd illi de quorū exemptio nō gstat
vel qui nō longo tempe fuerūt in possessione exemptionis
vel libertatis tenent illa p̄uilegia saltē quo ad illos articulos
sup. quibus questio vel controuersia fuerit ondē in loco secreto vel
aliquibus prudentibus nō suspectis viris ab ip̄o ep̄o ad hoc depu-
tatis Quod si nō fecerūt et ep̄i sui in deoē vsi fuerūt contra
tales tūc gseruatores eorūde nō possunt p̄ hoc acgraua-
re ip̄os ep̄os et p̄cessus si defcō ḡt ip̄os p̄cederēt nullū
robū haberent **xxxvi**. Itē querit̄ circa p̄uilegia ad
q̄ p̄sunt cū ad p̄ p̄uilegiū gcedit̄ qd gperit iure gmmuni
22fo. p̄ ebr̄. lib. v. 22ub. xxxij. dep̄ul. et excessus.
p̄ul. p̄. r. q̄ sit Talia interdū gcedim̄. vt ex. de iure iurādo
et si xp̄s p̄. si. ex. dep̄uatores qz incasus tūc expōi debet
Indulgentiā. r. indulgētiā ostendim̄. vel op̄at̄ hoc qz magis cō-
suevit timeri q̄ sp̄ali. emiet̄ q̄ q̄ generaliter indulget̄
nā et p̄ p̄uilegia magis timent̄ hoīes. lz ius quē gtrineant

q̄ p̄iura ad h̄. xi. di. quis nesciat itē q̄ pleriq̄ sciunt p̄uilegia
 talia qui ignorant iura itē. q̄ iura male obseruant et ideo
 p̄ p̄uilegiū inuolunt ad h̄. ex. detreuga et pace. c. 11. . . . .
De iuramento et p̄iurio Titulus nonus. questio p̄ma.

Sequit̄ de iuramento et p̄iurio et circa h̄c materiam
 p̄mo querit̄ q̄ sit iuramentū. 22o s. Augusti. iurare p̄deū
 est deū testē invocare. hanc desēp̄cōnē exponit thomas
 et petrus sup̄ in. sm̄arū. di. xxxix. et thō. insūma lxxxix
 ar. 1. q̄ duplex est iuramentū. s. assertoriū et p̄missariū
 et h̄ alū fuit simpli. alū iurat̄ p̄ execracionē ut eū obligat
 se ad aliquā penā ut si h̄ nō fecero h̄ accidat m̄ vel filiis me
 is et tunc. s. Augusti. illa p̄ que sic iurat obligat deo ut hoc
 illis euentat q̄ dicit si secus est quam dicit . . . . . 11.

Quid virtutis act̄ sit iurare 22o s. thō. ar. in. insūma d̄
 q̄ iurare est act̄ latvie. vñ iero. sup̄ matheū q̄ qui iurat
 aut venerat̄ aut diligit eū per quem iurat . . . . . 11.

Utrū iuramentū sit appetendū 22o s. Augusti. iuramentum
 nō est appetendū in necessitate tū licitū est Idem thomas
 insūma. ar. v. et eam petrus . . . . . 11.

Quid de iuramento doloso. 22o s. thō. insūma. ar. vii. et
 in sc̄pto. et pe. d̄ q̄ iurans simpli. sū dolo infors̄ ofortē non
 tenet̄ n̄ s̄ suā intencōnē Infors̄ tū otencioso obligat̄ s̄
 q̄ verba quiter solent accipi Si aut̄ dolose iurat seruari
 debet s̄ sanū intellēm ei cui iurat̄ et h̄ rōne iuramenti non
 obliget̄ n̄ s̄ suā intencōnē tū tenet̄ ad h̄ ut alius ex tali dolo
 nō ledat̄ et h̄ sit q̄ s̄ intencōnē recipientis impletur . . . . . v.

Utrū maior sit oblatio iuramenti vel voti 2° s. r. ho. ar. viii. vo-
 tū ex sua obligatioe magis est obligatorium nā oblatio voti cāsat
 ex fidelitate q̄ deo debem. s. ut ei pmissū solvam // oblatio
 aut iuramenti cāsat ex reuerencia quā debem ei ex qua re-
 nem q̄ verificem id q̄ pnomē ei pmittim. Oīe aut infideli-
 tas irreuerēciā gerit sed nō querit videt. n. oīe infidelitas
 sibi addō esse maxima irreuerencia et ideo votū ex sua
 rōne magis est obligatorium quam iuramentum ... vi ...

Utrū iniuramentis possit dispensari. et a quo 2° s. r. ho.
 ar. ix. dō q̄ iniuramentis pmissoriis s. dispensari potest
 sic et in vot q̄ in aliquo casū potest eē illicitū et nocuum
 iuramentū seu id q̄ iurat et p̄q̄m nō est debita materia
 iuramenti et ideo notandū q̄ illud q̄ cadit sub iuramento
 pmissorio alū est manifeste repugnans iusticie ut para
 q̄ est peccati vel maioris boni impedimentū ut ne intret
 in religionē et tale iuramentū dispensatioe non indiget
 Qñz aliq̄ sub iuramento pmittit de quo dubiū est utrū sit
 licitū vel illicitū p̄ficiū vel nocuum aut simpl. aut in aliquo
 casu et in h̄ potest quibz ep̄ dispensare Qñz vero pmittit
 aliq̄ q̄ est manifeste licitū et utile et in tali loco nō videtur
 h̄re locū dispensatioe vel amutatio n̄ aliq̄ meli occurrat
 ad faciendū quū veritari q̄ maxime videt p̄tinere ad po-
 testatē pape qui h̄t curā veritatis eccōe vel ē absoluta re-
 laxatio Nā ad unū q̄ p̄met irritare iuramentū a subditis
 sibi fēm circa ea que subdūt ei p̄tati sic pater potest irritare
 iuramentū puelle et vir uxoris ut d̄ nū. xxx sicut et

supra de voto fecim est **VII.** **Q**uibus est quoniam licet iurare 240
 p. tho. ar. x. adiuramentum non admittunt pueri ante annos
 pubertatis nec pueri pre iuramentum debent accedere propter reuerentiam
 etiam pre sacerdotes et alie magne persone non debent iurare nisi
 ex necessitate. n. q. m. Si presbiter. Solempnibus est diebus non sunt pre
 standi iuramenta pre temporalibus nisi ex necessitate **VIII.**

Quid de eo qui iurat scienter illicitum 240. p. tho. insuma ar.
 17. **S**ed quod qui iurat se futurum aliquid illicitum iurando incurrit
 punitum nec debet implere quod iuravit. Sicut qui se non iuravit
 tunc religionem vel non daturum etiam vel aliquid huius iurando
 incurrit punitum nec pro iuramento debet talia dimittere
 huius nisi que mala sunt vel maioris boni impedimenti sub
 iuramento eadem non possunt recordari huius vlti. et petri
 et generaliter doctores theologice . . . . . **VIII.**

Verum punitum sit peccatum mortale. 240. p. tho. insuma. q. x.
 vii. ar. m. **S**ed quod punitum ex suo genere est peccatum mortale
 quod importat contemptum dei nec excusat a peccato mortali non
 implens. est quod coactus iuravit. potest tamen punitum ob
 lationem iuramenti absolui presertim si coactus fuerit tali
 metu qui cadere possit inostantem iuramentum tamen pena iuramentum
 tali. **N**ec est excusat a mortali peccato qui iocose iurat quod non
 evitat divinam irreuerentiam imo quantum ad aliquid magis augeat
 Sicut et ille qui ex lapsu lingue iurat siquidem aduertat se
 iurare et falsum esse quod iurat non excusat a peccato mortali sic
 nec a dei contemptu. Si autem hoc non aduertat non videtur
 huius intentionem iurandi et ideo a nemine punitum excusatur
 pe. autem in se pro dicit sic quod si punitum accipit stricte et

ppe. r. v. anitū mendacō firmatū & q̄plētā rōnē mendacii et
 p̄iurii sic est mortale peccm sic q̄n iurat falsū q̄ putat verū
 aut cū ex impedimento legitimo obmittit impleri iuramentū
 licitū Sed cū iurat falsū ex deliberacōe sine fiat ioco vel serio
 semp est mortale peccm de iuramento coacto & dicit petrus idē
 q̄ thō. est aut v̄ dicit thō. idē graui peccm Si quis sollemp
 niter iurat p̄euang^m q̄ si p̄deū in quā sermone iuraret tū
 p̄t scandalū tū p̄t maiore deliberacōne Quib⁹ hīc inde cōsi
 pōitū graui est si quis p̄deū iurans p̄iuret q̄ p̄euang^m. . . x. . .

Verū peccat qui ab aliquo existit iuramentū 2° s. thō. i. sūma
 ar. . m. d. q̄ qui existit iuramentū v̄t p̄sona p̄uata et hoc q̄
 nescit sed dubitat de veritate & q̄ dicit august⁹ talis nō peccat
 sed tū temptacō humana est . i. h̄ ex infirmitate nature
 p̄cedit Si autē scit ip̄m falsū iuraturū et cogit ipsum
 iurare homicida est Nā s. august⁹ ille de suo p̄iurio se
 p̄imit sed iste manū interficientis impressit Si autē aliq̄s
 existit iuramentū sicut p̄sona publica . s. q̄ existit iuris ordo
 ad p̄ticionē alteri nō videt̄ esse in culpa seu ip̄e iuramentū
 existit seu sciat eū verū iuraturū seu falsū q̄ nō videt̄
 ip̄e existē sed ille ad eū instanciā existit Dic̄ ē thō. i. s̄ptō
 q̄ si aliq̄s alterū iuraturū verū in iudicio potest licite existē
 iuramentū nō p̄t se sed p̄ alios qui hoc nesciunt . . . xi. . .

Verū p̄iurii sit grauis peccm vel homicidū 2° s. thō
 in q̄dā q̄one de quolibz d. q̄ sic ap̄ls dicit ad hebreos vii.
 homines p̄maiores sui iurant et omnis controuersie finis
 est iuramentū frustra autē in causa homicidii esset iuramentū

finis contrarietate si homicidium esset gravius quam parricidium. presumetur
 non quod qui maiorem culpam homicidii commisit non veretur minorem
 culpam parricidii incurere. Unde ex hoc ipso quod in causa cuiuslibet peccati
 defertur iuramentum manifestum ostendit quod parricidium pro maximo
 peccato debet haberi nec in merito quod parricare nomen dei videtur
 quodam divini nominis denegatio. Unde si locum post ydolatriam
 peccatum parricidii tenet ut ex ordine preceptorum patet. Sed apud
 gentes non mirandum erat honoratissimum ut dicitur in principio
 pro me dicitur. Quod tamen homicidium gravius punitur in ecclesia
 non est quod gravius interdum nocentem hominibus imminet ex
 minori culpa. sed iudicium tamen dei maius peccatum gravius punitur.
Que conditiones implicite subintelliguntur non
 iuramento pro se et suis. lib. 27. rub. xxvii. de iure iurando
 §. 7. quod species dicitur quod in omni iuramento intelliguntur iste conditiones
 tacite ut faciam hoc si deo placuerit. Item si pape placuerit
 quod eius auctoritas videtur excepta ut xxv. q. 1. §. vlt. v.
 ipsi namque. Item si res in eodem statu permanserit ut patet in eo
 qui gladium sancti deposuit et illum furiosus reperit non teneor
 reddere si iuravi. xxvii. q. 1. ne quis. Item si in fidem
 servaveris. Non servanti non fide non est fides servanda
 unde si non facis quod promisisti non teneor. ex. puenit et c.
 Si tamen si tamen in re pecunia reddere ad certum tempus spe
 future numeracionis subauditur si pecunia numeraveris
 ut c. de non numerata pecunia indubitati. Item si in re
 aliquid solvere ad certum tempus vel certum subauditur ubi index
 precepit. Nam in superioribus semper videtur exceptum. ex. c.

venientes. si. r. ad si. ite si iuro tibi dare dote subaudit si nuptie
 sacre fuerint ut ff. de iure dote stipulatione ite si iuro
 et tamq. regi vel ep. de deposito. vel de prelo no obligor itam
 videt si iuras tamq. ep. q. post depositione no remaneas
 obligat q. credo veru si inutilitate ecce pecunia versa fue
 rit. xv. q. vi. alius ite si iuro stare mandatis possensa
 tua vel tuis fecit subaudit n. inmoderatu q. p. pias iustu
 illicitu vel impossibile vel inhonestu qz talib. pendu no
 est. Vn si p. pias tale q. q. iuraturus no essem vel fuis
 sem si mandatu tale scissse no videor obligat. ut
 ex. e. veniens. 2. c. quinta vallis. rediget ergo hoc ad
 arbitriu boni viri ite subintelligit si facultas se obtule
 rit alias no imputabit ut ex. e. querela. et. c. breui
 Excusat ergo hoem necessitas vel impossibilitas sed si
 voluntarie p. tra veniat ut imputat veru cu p. sumedo
 soluendo qui iurat. d. ad certu terminu reddere osulo
 ei ut an die veniens coram iudice cedat bonis. ex. de
 solutionib. odoard. . xiiij. **Q**uid ergo si quis ~~in~~
 iuravit tenere obstagia nec h. in loco q. comedat vel
 unde soluat 240 p. ebis. ide aut no erat soluendo tepe
 obligacois et tuc tenet obstagia servare qz adh. videt
 se obligasse et victu querat manib. suis aut hostiari
 mendicando aut erat soluendo Distinguo aut em talis
 quis possit mendicare. sn verecundia pura abiectus
 vilis et tuc ide q. prius. an. xc. m. di. diaconi. vel
 est homo nobilis et indiguitate q. stitutus et tali tuc

est subueniendū mī bñficio vt ex. c. querela. et. c. breui. et
 aliis iurib⁹ itē si iuras mī reddē vinū et bladū subauditur
 eisdē bonitatis nō ergo vinū nouū puereri reddes. ff. Si
 certū. pe. cū q̄ itē mīo ē dare filiā meā vel serorē meā
 in uxore. r. bona fide laborabo vt eā habeas in uxore nec
 eū ad aliud obligor. tū alienū fem̄ p̄se nō possū p̄mittē
 ex. desponsalib⁹. ex hīs itē si mīo alieni solue pecuniā
 vsq̄ ad certū diē subaudit⁹ p̄p̄m fuerō absolut⁹ vt ex. c.
 c. r. z. c. sic itē si mīo alieni fidelitatē vel q̄ q̄ ip̄m
 nō sū ad hoc vt ponē ne vitam vel membrū pdat. vel
 terram suam porro si me offendat vel p̄ximos meos dese
 dere me poterō vel tueri qz p̄ximiores vident̄ eē excepti
 vt ex. c. pericio. et. c. ego. rem. p. m. Quom̄ cēserim
 eā finē. v. sciendū est. Dic̄ ebf. q̄ cū generalitas obscu
 ritatē p̄iat si aliq̄ generalit̄ mīo nō videor cogitasse de
 hīs sup̄ quib⁹ sp̄aliter iuraturus nō fuisse et sic interp̄
 tandū est iuramentū p̄ intencionē iurantis qm̄ sū dolo
 iurat. Sec⁹ autē est qm̄ iurans dolum adhibet sed recipiēs
 est sū dolo de hoc quere. z. sup̄. c. q. m. . . . . xij. . . . .
Quia corā iudicib⁹ a falsis testib⁹ sepe sunt p̄iuria Circa
 hoc querit̄ verū iudici licet q̄ra veritatē iudicare quam
 nouit. 22o p̄ r̄ho. insūma. q. lxxij. n. 11. dō q̄ iudex in iu
 dicando magis debet sequi legitima documenta p̄instru
 menta et testes et hī alia q̄ id q̄ ip̄e nouit tamq̄ p̄uata
 p̄sonana. Ex hīs tū p̄uata q̄cōe iurari p̄t vt dist̄nci
 disceriat p̄baciones inductas vt possit eorū defem̄ in ve

stare q̄ si eas nō potest deure repellē debz esse iudicando
 sequi. recordat huc pe. in sep. sup. m. s̄m̄rū. di. xxxvii
 dicit. Tho. ē infūma. q. lxvii. ar. vi. ar. m. q. si aliquis quē
 scit iudex innocentē falsis testibz vincit ut occidat. Si iudex
 nō potest inuenire occasionē liberandi innocētū debet eū remittē
 ad superiōrē iudicandū. Si autē nec hoc p̄ nec peccat s̄ allegata
 ferens suam q̄ nō ip̄e occidit eū sed illi qui assēvunt eū nocētē
 Cū huc recordat pe. sup. m. s̄m̄rū. di. xxxvii. Sed vlti libro
 vj tractatu m. s̄. dico ergo. sic dicit q̄ ex quo iudex scit nego
 eū veritatē eū suis circūstanciis q̄ impossibile iudico quin
 aliq̄ viā int̄ inueniat p̄ q̄ liberet innocētū n̄ sit exipunde
 eū vel negligencia iudicē p̄vto aut q̄ nullā viā inueniat
 p̄ quā liberare eū possit nec accusatorē nec testes potest
 emollire q̄ desistant acā debet prestari se huc q̄ sciām adēp
 nudi eū q̄ scit eū innocentē et hoc certis indicis oīdat
 pbabile ita q̄ q̄ntas nō scandalizet et sic absolvat eū a suo
 iudicio p̄tē relinquens eis ut defferant eū ad superiorem
 si voluerint sine agatē de rebz vel de p̄sona. . . . . xv.

Quid deministris qui exequunt s̄m̄as iudicū Tho. s̄. Tho.
 infūma. q. lxvii. inf. d̄. q̄ ministri iudicē q̄ dempnanis
 innocentē si s̄m̄a intollērabile errore q̄tineat non debet
 obedire si autē nō q̄tineat manifestā iniusticiā nō peccat
 p̄ceptū exequēdo q̄ ip̄e nō h̄t discurrere superioris s̄m̄am
 nec ip̄e occidit innocentē sed iudex cui ministeriū adhibet
 Sed vlti. di. sup. q. p̄xima s̄ idem ē dicunt q̄ tradit 2 die

in tali casu minister debet potius obedire deo quam hominibus unde non debet exequi mandatum cum scit illud innocenter

Sequitur de mendacio Titulus decimus. questio prima

Sequitur titulus de mendacio primo ergo queritur quod sit mendacium **2o** s. **aug.** et hęc est in tercio libro summu di. xxxviii. mendacium est falsa significatio vocis cum intentione fallendi. Et sic dicit **tho** insuma. q. 90. ar. 1. ar. 1. et in sep. et pe. et vlti. nomine vocum intelligit de signum ut nuntius scriptura et hęc. . . . .

Verum omne mendacium sit peccatum **2o** s. **tho** insuma ar. 1. et in sep. et in sep. pe. et vlti. ad q. simplr. omne mendacium est peccatum sed est dicit **aug.** q. q. q. aliquid gen. mendacium purum non est peccatum decipiat se ipsum turpiter. cum honestum esse deceptorem aliorum arbitretur. Cum enim se sit malum nunquam excusatur a peccato sed quod sit veniale vel mortale peccatum **2o** s. **tho** ar. 1. in insuma. et in sep. et pe. ad q. solu mendacium pniciosum est mortale peccatum quia contrariatur caritati dei vel proximi sed offensa sit et iocosa. si se sunt venialia. primum enim inter omnia genera mendaciorum que distinguunt **aug.** illud. s. q. indoctrina sit religionis contrariatur dilectioni dei secundum autem quod vni nocet et nulli prodest. Tercium quod vni nocet et alteri prodest contrariatur dilectioni et proximi. Si autem aliquis fallit aliquo mendacio circa aliquo de quo non preferat verum sit vel aliter cognoscatur tunc extrali mendacio non dampnificat proximum. Sic si aliquis fallat in aliquibus particularibus contingentibus ad se non pertinentibus et tale mendacium non est mortale secundum se nichilominus

2 mēdaciū q̄ nocet defecō sed tñ exuolūtate et intencōe dicit̄
 inimicitia dei vel pximi vt q̄ est q̄tū religioni et in nocu
 mentū pximi q̄tū ad psonā vel diuicias vel famā semp̄ e
 mortale Si aut̄ finis intencōis nō q̄tū caritati tūc
 nec mēdaciū s̄ hanc rōnē erit peccm mortale sicut patz
 immendacio iocoso et in quo intendit̄ aliqua leuis delectacō
 et in offō in quo intendit̄ utilitas pximi paccidens aut̄
 potest seruari caritati rōne scandali vel cuiuscūq̄ dāpmi
 sequentis et sic erit s̄ peccm mortale dū s̄ aliq̄ nō veret̄
 p̄r scandalū publice mentiri q̄ cor. hñs vlti. s̄ vt aut̄
 sciatur itē negans veritatē immendacio mortali peccat
 et si occultū est vt dicit̄ thō. insūp. et insūma. q̄ lxx. ar. 1.
 de h̄. inuenio. inf. libro. 7. r. v. de raptoribz. Sili. testificōis
 falsū mortali peccat vt dicit̄ thō. insūma. q̄ lxx. ar. 111
 v̄ debita. deliberacōe et sollicitacōe adhibita putaret se certū
 esse de eo q̄ falsū est vlti. s̄ 7. et adh̄ dicit̄ q̄ omne mendā
 cū p̄ter iocōsū q̄ in iudicio dī delijs que ad iudiciū pri
 nent est p̄niciosū et mortale q̄ subuertit veritatē iudicij
 q̄ cedit in p̄nitiē veritatis totū omninitatis hoc autē
 non facit mendaciū iocōsum

Vtrū maius peccm sit mentiri factō vel verbo 22fo s̄. thō
 i q̄ne quadā de q̄bz dō q̄ cū eadē intencio fallendi i vtr̄q̄
 vtr̄q̄ equali peccat. verbū. n. et factū assumunt̄ vt in seru
 mendā fallendi vñ non refert q̄ ad peccm hominū vtrū
 quis vel securi interficiat hominem

Vtrū p̄r liberacionē hoīs etiā agnoscūq̄ piculo sit mēciēdū
 22fo s̄. thō. insū. q̄. ex. ar. 111. dō vt patuit sup̄ q̄ non

e. t. q. n. tñ bez veritatē prudenter celare subaliq̄ dissimula-
 cione. Idē dho. in sepro. et petrus v. **Q**uid de exēplis
 scōrū vt de habraha et meob et ceteris qui vidēt̄ meriti fuisse
 resō s̄ dho. in sū. ar. n. ar. n. et. pe. Intelligēdū est eos illa
 verba figurati et pphice dixisse vt dicit aug. in libro q̄
 mendaciu. De iudicij z dho. idē dici potest q̄ verba eius
 aliq̄ veritatē hnt̄ misticū intellēm vel dici potest q̄ lau-
 dat̄ iudicij q̄ nō mentita est hōleformi sed p̄r̄ affēm quē
 habuit ad ppli salutē p̄ quo piculis se exposuit .. **vj.**
Verū mendaciu obstatū in sepro fuerit dignū aliqua
 remuneracōe potest dupli q̄siderari vno modo quātū ad
 affēm b̄nolencie in iudeos et quātū ad reuerēciā diuini
 timoris ex quibz q̄mēdāt̄ in doles virtutū et sic debet̄ eis
 remuneracōe eterna vñ p̄ro. exponit q̄ deus edificauit illis
 dom̄ spūales alio m̄ potest q̄siderari q̄ ad exteriore actū man-
 daciū quo quidē nō poterūt eternā remuneracōe mereri
 sed forte aliq̄ remuneracōe tēpale cuius merito nō repug-
 nat deformitas mendaciū illi sic repugnabat merito remu-
 neracōe eterne. et sic intelligenda sūt verba Grego. cum
 dicit q̄ benignitas eorū merces que eis potuit in eterna
 vita tribui p̄missa culpa mendaciū interrenā remunera-
 cōe est declinata Vñ nō intelligit̄ q̄ p̄ illud mendaciū me-
 rerent̄ eternā emittē remuneracōe quā v̄ expedenti
 affēm meruerant. Cū hīs z. satis ocordat. pe. de adulacōe
 deij in h̄ v̄lo transit̄ remūdj an sit mōr̄le vel nō quere

infra lib. ij. et xxxij. in rub. de iudiciis peccat. . . . . vij.

Quid delictis qui aliquid promittunt et postea non solunt. *2° s. th. in 4° art. ij. ad 1°. dicitur quod ille qui aliquid promittit si habeat animam faciendi quod promittit non mentitur. Si vero non facit quod promittit tunc videtur infideliter agere per hoc quod minimum mutat potest tamen excusari duobus modis uno si promittit quod est manifesta illicitum quod promittendo peccavit sed mutando bene facit. alio modo si sint mutatae conditiones personarum et negotiorum. Nam sicut seneca in libro de beneficiis ad hoc quod teneat hoc facere quod promittit requiritur quod omnia immutata permanant sic et apostolus non est mentitur non implens quod promittit cum non iuret christum. ij. ad corinthios. i. et hoc propter impedimenta que ei supervenerunt hinc recordat ubi lib. vj. *de sortilegiis et divinationibus. et. xij. q. i.**

Post hoc sequitur titulus de sortilegiis et divinationibus et circa hoc per queritur verum divinatio que fit per astra sit illicita. *2° s. th. q. xcij. art. vi. dicitur quod si quis consideratione astrorum utatur ad cognoscendos futuros casuales vel firmos eventus vel ad precognoscenda futura opera hominum per certitudinem procedat hoc ex falsa et vana opinione hominum et tunc operatio demonum se immiscet unde erit divinatio superstitiosa et illicita. Si vero utatur aliquis consideratione astrorum ad precognoscendum futura que ex celestibus casualibus corporibus pura sinceritates et pluvias et alia huiusmodi non erit illicita divinatio. ij.*

Verum divinatio que fit per somnia sit peccatum vel illicita. *2° s. th. e. q. art. vj. dicitur quod si quis utatur somniis ad precognoscendum futura sicut quod somnia procedunt ex revelatione divina ut somnia*

pharons vel ex naturali cā intrinseca ut cū habundans hu-
more frigido sopnat q̄ sit in aqua vel in iue vel excessa in
trinsaca ut ex aere vel impressione celesti quātū se potest
ut talis eē se extendere nō erit illicita talis divinacō
Si autē hīi divinacō causez ex revelacōe demonū cū
quibz pacta hūnt exp̄ta qz ad hoc invocant vel tacita
qz hīi divinacō extendit ad q̄ nō potest se extendere
erit divinacō illicita et superstitiosa . . . . . 117 . . .

Utrū divinacō que fit p̄ insuria et oīa hīi et alias hīi
observacōnes exteriorū rerū et verborū sit illicita
2fo. p. 2ho. c. q. av. vii. de q. opacionū brutorū non est
n̄ insuetū nē qz nō hūnt dominū sui actū et h̄ insuetus
lz alī p̄cedat ex cā spūali. s. vel ex deo ut columba que
descendit sup̄ xpm̄ in baptismo vel in coruo qui pavit
helyam. in pisce qui evomuit ionam tñ p̄ q̄ quiter et
naturali sit p̄cedit hoc vel ex dispositōe aeris cū dāris
vel hūni. vel corpus celestū et ideo nichil phibet aliq̄
earū opaciones esse futurorū signa. inquantū q̄formāt
dispositōibz corpus celestū et aeris q̄mentis ex qua pro-
veniunt aliqui futuri eventū In hoc tñ duo q̄siderari oz
p̄mū ut hīi opaciones nō extendant n̄ ad p̄cōgnoscenda
futura que casant p̄ motū celestū corpus et nō ad q̄risē
eā liberi arbitrii Sedo ut nō extendat n̄ ad ea que
aliq̄lī possūt ad hīi sīla p̄tinere. Consecūt em̄ p̄ celestia
corpa ad cōgnōnē quāndā corpālē et insuetū ad ea que
corū vite sūt necia sic sūt immutaciones que fiunt p̄

plumias et ventos et alia huiusmodi Si autem huiusmodi divinatio exte-
 dat ultra id ad quod pertinet ordinem nature vel di-
 videntie est superstitiosa et illicita Sic vero videtur de
 huiusmodi observatione per quam de huiusmodi quod verba humana que accipi-
 untur per huiusmodi non subduntur dispositio stellarum Disponuntur per divina
 providentiam ut recitatio somnii que audiuit Sedechon iudicum
 vii. et verba puelle que attendit chezer serinus abrahe
 seu xxiii. fit et hoc quod per operationem demonum et tunc est
 licitum Quod autem ioseph ait seu xlii. que non esset ei
 similis in augurandi scientia intelligendum est per augurium que hoc
 loco dicebat referens forte hoc ad id que vulgus de eo
 opinabatur et sic est dispensator eius locutus est. **iiii.**

omen. omnis

Verum divinatio sortium sit illicita per se. per. th. e. q. an. vii.
 ad que sortes per dicuntur cum aliquo fit ut eius eventum considerato
 aliquid occultum innotescat. et siquidem queritur iudicio
 sortium que cui sit exhibendum seu illud sit res possessa seu
 honor seu dignitas seu pena aut accio aliqua vocatur sorte
 diversoria Si autem inquiratur que agere opteat vocatur
 sorte consultoria Si vero queratur que sit futurum vocatur
 sorte divinatoria Actus autem hominum qui requiruntur
 ad sortes non subduntur dispositio stellarum nec est eventus ipso
 vii si quis ea intentione sortibus utatur que huiusmodi actus hu-
 mani qui requiruntur ad sortes per dispositionem stellarum
 sortiantur effectum vana et falsa est opinio et potest non
 demonum suggestionem et ideo talis divinatio est superstitiosa
 et illicita hac autem remota necesse est que sortium actu

nō enī expectet vel ex fortuna vel ex aliq̄ alia causa spūali di-
 rigente Et si quidē ex fortuna q̄ locū hūc potest solū in
 diuisoria sorte nō videt̄ hūc p̄cōm n̄ forte vicinū vāritatis
 sic si aliq̄ nō valentes aliq̄ georditer diuidere velint sortib̄
 vti ad diuisionē .q̄ fortune exponentes quis quā partem
 accipiat Si vero ex spūali cā expectet iudiciū sortū quib̄
 expectat̄ quidē ad eom̄ sic legit̄ .ezech. xxi .q̄ rex
 babilonis stetit in binio incapite dūm vīarū amiscens
 sagittas interrogauit ydola extra consuluit . et hoc est illic
 tū et a eom̄ p̄hibitu Cū vero expectat̄ ad deū nix
 illud .ps̄ .xvi . sortes mittit̄ in sinū sed ad deū rēparat̄
 et talis sorte nō est malū s̄ se Vñ .auḡ . dicit sed res inhu-
 mana dubitacōe diuinā indicans volūtate potest tū in hoc
 quadruplex p̄cōm incidere . p̄mo si absque vlla nēcitate ad
 sortes recurrat̄ hoc n̄ elidit̄ ad dei temptacōnē p̄tinere
 Sedo si quis ē in nēcitate absq̄ reuerencia sortib̄ vtratur
 t̄mo cū magna deliberacōe et p̄missa orōne debet fieri .
 exēplo ap̄lorū .act̄ . i . in lectōe mat̄ie vt exponit Beda
 Tercio si diuina oracula ad terrena negocia querantur
 vt dicit auḡ ad inquisitionē ianuarij Quarto si inlec-
 tiōib̄ eccl̄asticis que ex sp̄e sc̄i inspiracōe fieri debent
 aliqui sortib̄ vtrant̄ Sic̄ aut̄ est intempalib̄ distatibus
 que ad ordinanda terrena sunt in quorū plerūq̄ homines
 sortib̄ vtrant̄ sicut et intempalū rerū diuisione si vero
 nēcitas in mineat licitū est cū debita reuerencia sortib̄
 diuinū iudiciū implorare Sic̄ t̄pe p̄secucōis quis fugiat
 ne morte oīm deserat̄ eccl̄a sorte queri p̄t vt dicit̄ augusti

in epla ad honorem. et cui danda sit. Si cu duo eque occur-
 runt indigentes cerevis pib⁹ et utiq dari non potest
 sorte iuste querat^r ut dicit aug⁹ in pmo libro de doctrina
 xpiana. **v.** Quid de iudicio ferri candentis vel aque bulli-
 entis 24o p. th^o. idē. ar. 11. d. est q illicitu sit tale
 iudiciu q ordinat^r ad iudicandū occultis que diuino
 iudicio reservant^r tū q h⁹ iudiciu nō est diuina
 auctoritate sanxitū imo pot⁹ p⁹hibitu ut p3. 11. q. v.
 in dēcto stephani pape ut d^r ferri candentis vel aque
 feruentis 2. tū q expectat^r ibi miraculosus effectus
 a deo. Eisdē roib⁹ videt^r 2 p⁹hibitu iudiciu duelli nisi
 q nō expectat^r ita effectus ibi miraculosus nisi forte q⁹
 pugiles eent valde ipares virtute et arte . . . . **vi.**

v. Verū uti arte notoria sit licitu 24o p. th^o. in sū. q.
 10. vi. ar. 1. d. q ars notoria omnino illicita est et
 xpiano fugienda hec. n. ars est p⁹quā quidā vitium
 sciam acquirere sed omnino efficax est et sunt ibi que-
 dam pacta implicita cū demone **vii.** Verū obser-
 vaciones que sunt ad aliqua corpa in mutanda sint
 licita 24o p. th^o. c. q. ar. 11. d. q in h⁹is que sunt
 ad aliquos effectus corpales inducendos q⁹siderandū est
 verū naturaliter vident^r tales effectus casare et sic
 nō erit illicitū Si aut^r naturaliter nō vident^r tales
 effectus casare posse q⁹is est ut p⁹timeat ad quedam
 pacta cū demonib⁹ ita ut p3. p. aug⁹ 22. 11. de cr. dy.
 vū est illicitū hoc aut^r apper in hoc cū adhibent^r aliq

caracteres vel nomina ignota vel alie quecuq; varie obseruaciones q̄s
 manifestū est naturale efficaciam nō hēre talia semper sunt
 suspiciosa et illicita. **vij.** Quid de ymaginib; quas faciunt
 astronomi 2° s. 2° h. 1. di. ar. 7. ymagines quas astronomicas
 vocant fieri illicitū est. et exope demonū hūc effem̄ cui
 signū est q̄ necesse est eis ī sebi signū p̄ quosdā caracteres
 qui naturaliter ad nichil opant̄ vñ sunt ibi tacita pacta
 cū demonib; in ymaginib; aut nigromanticis sunt expresse
 inuocaciones demonum. **ix.** Vtrū suspendere diuina vba
 ad collū sit peccm̄ 2° s. 2° h. e. q. ar. m. **x.** q̄ in omnibus
 adiuracōib; vel h; sc̄pturis suspensis duo vident̄ cauere
 p̄mo q̄ sit q̄ p̄ferē vel sc̄bit̄ q̄ si est aliq; ad inuocaciones
 demonū p̄tinens. manifeste est suspiciosū et illicitum
 Sibi ē videt̄ cauendū si contineat ignota nomina ne sub illis
 aliq; illicitū lateat. sic Criso. dic. q̄ multi ofinguntur
 hebraica nomina angelorū et sc̄bunt et alligant que non
 intelligentib; meruenda vident̄ Est ē cauendū ne aliq;
 falsitatis contineant q̄ sic ei; effectus nō poss; expectari
 adeo qui nō est testis falsitatis. Sedo cauendū est ne cū
 verbis sacris ibi aliqua vana puta aliq; caracteres ī sepi
 p̄ter signū crucis aut si spes habeat̄ in modo sc̄bendi
 aut ligandi aut in quacūq; vanitate que ad diuinā vne
 rencia nō p̄tinet q̄ hoc iudicaret̄ suspiciosū vñ in
 decto xxvi. d. v. c. 2° liceat xp̄ianis 2. c. nec ī collicōib;
 herbarū que medicinales sunt aliquas obseruaciones aut
 incantaciones liceat attendē n̄ t̄m cū simbolo diuino

aut orone dñm ut tm creator oim deus honoretur . . . x

Quid de incantacoib⁹ serpentū et ē aliorū animalū 22fo
p̄ r̄ho. idē ar. 17. dō q̄ incantacoib⁹ serpentū vel quūcūq̄
animalū si respect⁹ solū habeat⁹ ad sacra verba et ad vir-
tutē divinā nō erit illicitū sed plerūq̄ tales p̄canta-
ciones hnt̄ illicitas observancias et p̄demonēs sorcūt̄
effem̄ et p̄cipue in serpentib⁹ q̄ serpens fuit p̄mū demo-
nis instrumentū ad decipiendū homē Vñ dīc̄ glossa super
illo verbo p̄. Sicut aspidis fūde. Notādū q̄ nō laudatū
asp̄tura vñcūq̄ dat̄ ut patet de iniquo iudice qui
rogantem viduam exaudiuit

xv. Quid de hīs qui
portant reliquias scōrū ad collū 22fo p̄ r̄ho. idē ar. 17.
dō q̄ eadē rō est sicut de verbis in sc̄ptis q̄ si portent
exfiducia dei et scōrū quorū sunt reliquie non erit
illicitū Si autē circa hoc attenderet̄ aliq̄ vanū putā
q̄ vas esset r̄angulare aut aliq̄ hī q̄ nō p̄tineret ad
reuerēciā dei et scōrū dē eēt̄ suspiciosū et illicitū

xvi. Vtrū liceat ab aliquo moriente requirere q̄ reuelat sta-
tū suū post mortē 22fo p̄ r̄ho. in quādā questioē de gl̄z
dō q̄ cū p̄ccm̄ sit q̄tra naturā. ut p̄ p̄damascenum
in lib⁹ 1o. requirere implecionē naturalis desiderii nō est
p̄ccm̄ n̄ aliqua inordinacio adiungat̄ sic p̄ insumpcōē
cibi et potus homo naturali serue desiderat Vñ si req̄-
rat alicui⁹ rei noticiū nō est p̄ccm̄ n̄ p̄ccidens. r̄ per
aliq̄ inordinacionē aduicēā puta si p̄ studiū sciē alicui⁹
aliq̄s impediāt̄ ab hīs quib⁹ debet intendere teneri
ut p̄dicator impediāt̄ ab offcō debite p̄dicacōis p̄pter studiū

geometrie aut si quis inquirat aliqui cognoscere superbe
 et presumptuose desunt facultate confidens aut si aliqua huius in
 ordinatio circa hoc geratur Nulla aut inordinatio in hac
 inquisitione videtur si aliquis amovente requirat cognoscere
 statum eius post mortem subiciendo tunc hoc diuino iudicio vniuersa
 ratio videtur quare hoc dici debeat esse peccatum nisi forte ex dubita
 tione fidei de futuro statu quoniam temptando inquirat . . .

De feriis et ieiuniis titulus duodecimus . qd . pma

Unsequenter subiungitur hic titulus de ieiuniis et feriis
 primo ergo agendum est de feriis primo quod verum preceptum
 legis de sanctificatione sabbati fuerit morale vel ceremoniale vel
 iudiciale 2do s. 2^{ho} insu. q. c. xxii. ar. iii. ar. i. d. q.
 preceptum de sanctificatione sabbati iurati in se est parti morale
 quod est natura ad hoc inclinatur ut homo aliquo tempore vite sue
 deputet diuinis aduocandum sicut ad refectorem corporis
 ut in cibo et sompno et huius parti ceremoniale est . s.
 in quantum determinatur aliquo determinatum tempore in se ipsum
 creatio mundi vel in quantum sicut cessatione a peccato et
 in quantum prefiguratur quietem fruicionis dei que est in patria
 celesti Cum hinc recordat 2^{ho} insu. sup. iii. summu. di.
 xxvii. et pe. et vlti. Significat quietem christi in sepulchro
 vbi dicitur in seipso 2^{ho} et pe. iudiciale autem erat s.
 2^{ho} et pe. insu. s. vlti. quantum ad modum vacationis . s.
 ab operibus determinatis et in quantum ordinabatur ad quietem
 laborantem quod pertinebat ad iusticiam diuinam que est in
 dei ^{dm} deum et seruum **¶** Verum observatio diei duodecim
 succedit loco sabbati in veteri lege 2^{ho} s. 2^{ho} insu. ma
 e. ar. iii. d. q. sic non quidem ex vi precepti legis sed ex

constitucōe eccē et consuetudine ppli xpiani Ideo nec est
 ita arda phibicio opandi indie dūco sicut indie sabbi
 fuit Sed quedā opa goedūt indie dūca que indie sabbi
 phibebant sicut decoctio ciborū et alia hī. et ē iāb) dū
 opib) phibitis facili) dispensat in noua lege... m...
A quib) opib) cessandū est infestis 2° s. 2° h. e. art
 ar. m. de q) hō talib) dieb) debet intendē opib) diuinis
 Cessare aut debet aboi) ope q) seruire est ut dī. 2° emt
 xxm. et hoc sine sit op) seruire peccī seu hōi ut opa
 corpalia in quib) homo seruit hōi Opa aut seruilia dei
 p̄cipue tūc exercenda sunt. Vñ et circūcisio fiebat in
 sabbo et sacrificia. sic et hodie h) docere verbo vel s̄p̄ro
 et hūi) act) spūales facere festiuis dieb). Vltimus
 ē q) hō pop) seruire peccī magis impedit adiuuā q)
 p̄ aliqd opus licitū q̄m sit corpale ideo magis graua h)
 p̄ceptū agit qui peccat indie festo q) qui aliq) opus
 corpale licitū facit ut dīc b̄s Aug) in lib) de x cord.
 Nec tñ intelligendū est q) peccans veniali) indie festo
 graua hoc p̄ceptū faciat q) peccm veniale nō excludit
 sc̄itātē nec cultū dei Itē phoc nō phibet quis facē
 opa que p̄manant ad p̄uidenciā neciorū tā sibi quam
 p̄ximis sicut seruando p̄sonā vel res Vñ et machabei
 p̄suerunt in sabbo excusant) Gile est ē de quocūq)
 dampno rei exterioris imminente vitando Vñ do)
 math) xxi Quis erit ex vobis hō qui hūit onem

et ceciderit sabbo infoneā nō ne tenebit et leuabit eā q̄ cordat
 hinc petr⁹ i sepro p̄cā dicit dho. insū. q. xl. art. iij. q̄
 obseruacio festoru nō impedit ea que ordinant̄ ad hōim
 salutē ē corpale Vñ dō arguit iudeos dicens jo. vii.
 m̄ indignamini q̄ totū hōim saluū fecit in sabbo et
 inde est q̄ medici licite possūt medicare hōies indie
 festo cōtra aut̄ magis cōsideranda est salus rei publice
 quā vni⁹ hōis hoc aut̄ fit p̄bellū et ideo licitū est bella
 re dieb⁹ festinis si hoc necēitas exposcit Nā p̄ter
 festū cessare in necēitate cessante nō est licitū bellare
 indieb⁹ festinis q̄ tunc hōies debent cessare aulib⁹
 et vacare sp̄alib⁹ et diuinis *de ieiunio 24. x. q̄o. m̄*
Post aliq̄ d̄ est de s̄a parte tituli .s. de ieiunio .q. m̄
 v̄ p̄mo querit̄ q̄ ieiunare vel abstinere bonū sit vel
 laudabile vel non 240. s. dho. in sepro. sup. m̄. s̄uarū
 d. xv. d̄ q̄ p̄icariū. necēum vita nō licet amputare
 sic se ip̄m nō licet interimere sed hoc necēum est
 valde modicū q̄ natura modicis ḡenta est sed necēum
 q̄ d̄ q̄ p̄tinet ad valitudinē cōseruandā coris et hoc
 necip̄ in duplici statu p̄mo .s. sufficienciā h̄ro respectu
 idē que incumbunt ex offō vel ad societate corū ad quos
 quū necō. ḡendi et t̄le necēum subtrahi^{nō} debet hoc enī
 esset dampna hostiū offerre si quis p̄ter ieiunū ip̄edi
 ret ab aliis opib⁹ ad que alius obligat̄ Vñ p̄o dampna
 holocaustū offerit qui vel ciborū nimia egestate vel mandu

cendi vel sopni penuria in moderate corp⁹ affligit Si
 ē sit tanta abstinencia q⁹ homo ab opib⁹ utilioribus in
 pediat^r quāuis ad ea exnecitate nō tenent^r. indiscum
 est ieiunū et nō sit illicitū Vñ iero. die pōmlic⁹ hōis
 dignitatē amittit qui ieiunū caritati vel vigilis sensus
 integritati p̄fert Sedo accip^r valitudo corp⁹ s⁹ oprimam
 dispositionē corp⁹ q⁹ caro in suo robore consistens difficult^r
 subdit^r spū. ideo necim ad valitudinē sic acceptam et
 si licite accipi possit tñ laudabiliter subtrahi ^{est} possit
 nec p̄ hoc mors accelerat^r q⁹ ex habundancia plures
 moriuntur quam ex defectu **V.** **U**trū ieiunium
 cadat sub p̄cepto p̄so s⁹ dho. insū. q⁹ clxxvii. art.
 m. d⁹ q⁹ ieiunū quāntū p̄tinet ad necessitatē collicōis
 pecc⁹ vel satisfactōis in p̄na vel eleuacōis mentis
 ad spūalia. sic in quā cadit sub p̄cepto legis nature
 Sed determinacio temp⁹ et modi ieiunandi cadit
 sub p̄cepto iuris pōitū q⁹ ab eccl⁹ sic est institutum
 nō tñ h⁹ transgrediens peccat mort⁹. Sed tñ qui
 transgredit^r ex contemptu. vel sic q⁹ impediāt finis quem
 intendit legislator. Sed qui frangit ex cā rōnabili
 frangit ieiunū nō peccat mort⁹. nec est transgre
 ssor p̄cepti Idem ē dicit in sc̄pto **vi** **Q**ueritur
 in quib⁹ dieb⁹ tenent^r quis ieiunare p̄so. s⁹ clxxv.
 lib⁹ m. rub. lxxij de obseruacōe ieiuniorū. p. m.
 Cū ieiunandū est in vigilia natiuitatis dñi et

Assumptio et apolorum preter philippi et iacobi et iohannis euangeliste
 Et in vbi de quorundam apolorum visibilibus geraria est obseruatio cui
 puto in talibus standum esse licet quidam quidam in sacerdotibus
 et diocessani gerarius precipiant non ieiunia ab eis indicta non
 sunt aliquatenus soluenda in instante necessitate. de se. di. v.
 ieiunia in ecclesia. Item vota xl. summa obseruatio est seruanda
 et adeo stricte ieiunium est obseruandum illud ut qui unum diem
 fregit bis comedendo vota xl. videtur violasse siue in ho-
 norasse. di. m. de se. No licentia. c. no opt. Idem intelli-
 gendum est de quatuor temporibus. Idem visibilibus quorundam aliorum
 sanctorum et maiorum festorum. Et idem de ieiuniis que episcopi in suis
 ciuitatibus et diocessibus indicunt. Nam et hec ieiunia ab omnibus
 subditis sunt seruanda. de se. di. m. c. r. ad h. di. v.
 ieiunia in ecclesia. De aduentu domini potest seruari obseruatio
 regionis. Consilium tamen est ieiunare. ex. c. consilium tamen honestum
 est quod clerici ieiunent et maxime sacerdotes. Indecorum
 est inuenire quod in octava feria sed et quarta feria et sabbatum est
 ieiunandum. d. g. d. m. ieiunia. c. sabbato decernibus aut
 comedendum in sabbato. obseruatio regionis obseruari debet
 ex. c. g. Si dies natalis domini venerit in sexta feria car-
 nes possunt comedere nisi quis voto se asseruerit ad non comedendum
 d. ex. c. vlt. diebus rogationum ieiunandum est ut de se. di. m.
 Rogationes. p. e. b. et quoniam non intelligenda sunt de obseruatione
 apparet. alibi enim consilium est s. hugone

q̄ vigilia aliqua ieiunanda incidit indiemā diē. sabbo p̄cedenti est
 ieiunandū. ex. c. c. **vii.** In qua etate teneat quis ad ieiuniū
 ecce 240 s̄. 240. insū. ar. m. an. n. d̄ q̄ pueri quā diu sunt
 instarū auctenti p̄ q̄ indigent multo nutrimento nō tenet̄
 ad eccl̄iasticā ieiunia obseruanda. Status aut̄ auctenti ut
 implumb) vsq; ad finē terciū septemij h̄. xxi. anni queniens
 t̄n̄ est ut̄ in hoc t̄p̄e ad ieiunandū se exerceant plus vel min)
 s̄ sue etatis possibilitate. Quāq; t̄n̄ in mas̄. t̄bulacōe imminente
 in signū p̄m̄e. t̄reioris t̄ pueris ieiunia indiciunt̄. Sed̄ de
 ieiunantis legit̄. i. i. n. homines et iumenta nō sustinent
 q̄q̄ nec aquam bibant. **viii.** Vt̄n̄ p̄ter p̄sūnacōnē
 possit solui ieiuniū. 240. s̄. 240. e. ar. ar. m. et plen) is̄c̄pro
 d̄ q̄ p̄sūnacō si cōmode differri potest debet differri ne
 soluit̄ ieiuniū. Si aut̄ nō potest differri vel in vni occupat
 hoīem vel forte dies festus iminet ad quē ex deuocōe homo
 p̄sere cupit vel mora in p̄m̄a p̄culū sp̄uale vel corpale
 t̄n̄ s̄ dispensacōnē superioris ieiuniū dispensato labore vie
 et dietarū faciendarū q̄ntitate nō n. videt̄ fuisse t̄reicio
 ecce statuentis ieiuniū ut̄ p̄ hoc p̄nas et alius magis neci
 as cāsas t̄pediret et hoc semp̄ intellige q̄ nō possunt
 simul seruari ieiuniū et p̄sūnacō. 240. insū. diē q̄ recu
 rendū est in h̄is ad dispensacōnē superioris nisi forte ubi
 ita osuerū est q̄ ex h̄ ip̄o q̄ p̄lati distibant v̄m̄. annere. **ix.**
Quid de paup̄ib) mendicantib) 240. s̄. 240. insū. e. ar.
 ar. m. et in s̄c̄pro si possunt h̄c̄ t̄m̄ simul cū eis q̄ suffic̄

eis ad unā cōmestione nō excusant̄ p̄pter paup̄tate a ieiuniis ecce
 aliquibz tñ excusant̄ qm̄ frustrari mendicant nec possunt h̄re tñ
 simul q̄ sufficiat vel ē qm̄ p̄tē p̄cedente mediam ibi debilitati
 sunt q̄ ieiunium ferre nō possunt. **x.** Verū licitū sit ieiunare
 die dñica 2do s̄ thō. insū. art. v. in. iii. et in sepro d̄ q̄ die
 dñico ieiunare nō querit q̄ dies est hereticie. vñ si quis tñc
 ieiunaret s̄ cōsuetudine ppli xp̄iani. q̄ s̄m̄ augusti p̄ lege
 habenda est vel ^{eccl̄} ex aliquo errore sicut manichei ieiunant
 qua necim̄ tale ieiunium arbitantes nō cēt ap̄ced̄ t̄munes
 licet ieiunium secundum se sit laudabile. . . . . **xii.**

Quid de potu et inmoderato cibo et electuariis que sumunt̄
 tēpe ieiunii 2do s̄ thō. insū. art. vi. et in sepro. licet ie-
 iunantes nō phibeant plures bibere q̄ potus magis sumit̄
 ad alteracionē corpis et digestionē ciborū assumptorū quam
 ad nut̄coem̄ licet aliq̄ m̄ nut̄at. tñ in moderate bibentes pec-
 care et meritū ieiunii p̄dere sic ē si in moderate in una
 cōmestione cibū sumant p̄tem pelectuariū nō soluit̄ ieiunium
 sicut nec palus medicinas n̄ quis in fraude electuaria sumit
 in maḡ quantitate sibi p̄modū cibi aliter insū. dem̄. ecc̄
 quis. in tractatu de quatuor virtutibz cardinalibz. d. lviij.
 dicit q̄ an̄ prandū pot̄ soluit̄ ieiunium. sed post nō n̄ fiat in
 moderate p̄ter necessitate. De esu aut̄ sp̄m̄ et electuariorū
 dicit q̄ soluit̄ ieiunium n̄ fiat cā necessitate. . . . . **xiii.**

Que sit hora operans ieiunantibz ad comedendū 2do s̄ thō.

insu. art. viij. et i. septo. dicitur quod quoniam quoniam hora comedendi tempore
 ieiunii est hora nona nec illa oportet scite considerare sed sufficit
 grossa estimacio. s. q. sit circa hora nona. Nec multum nocet
 si ex aliq. causa illa hora perveniat. vel si forte propter infirmitatem
 vel etiam vel ad huiusmodi talem hora comedere cederet alicui in
 magni gravamen. est cum eo ieiunio dispensandum vel ut
 aliquantulum perveniat horam **xij.** **¶** In quibus cibis debent
 abstinere ieiunantes. **¶** Insuper. art. viij. et i. septo.
 dicitur quod in ieiunio quadragesimali interdicitur omnia vlt. et omnia
 laetitia tunc deca huiusmodi comedenda vel dimittenda diverse
 consuetudines existunt apud diversos quos quisque observare
 debet s. more eorum inter quas quersit. Vnde iero dicit loquitur
 de ieiunio. Unaqueque provincia habundat in suo sensu et precepta
 maiorum leges applicas arbitrentur. esus autem carum generaliter
 prohibetur est in omni ieiunio quod generaliter est magis delictabilis et
 ad humorem luxurie magis ceteris comparatur. . . . . **xiii.**

Vtrum ieiunium fecerit immortali peccato possit. **¶** Insuper. art. viij. et i. septo.
 de m. coequentis. tractatu de m. vlt. cardinalibus d.
 lviij. dicitur quod non potest ad vitam eternam sed potest ad aliam et sunt
 perpetue tunc ad que valet. s. de obligacione mandati adque tene-
 batur seu obligante ecclesiam sine obligante confessoris qui
 penitentiam iniunxit aliud est quod dispositionem bonam ad castitatem reliqua
 in corpore tunc est quod magis facit quod fine gratie dei. **¶ xv.**

Vtrum id quod abstinentiam referunt teneant ieiunans dare

in dno 2fo p. alber. idē. de q. nō. Sci autē qui vident dice
 orū. ut dicit qui die ioml. hoc q. ē p. ieiunium subtrahit alteri
 largire. et unde caro tua affligit inde indigetis pximi caro re
 creet et filia intelligit de ieiunio q. nō p. se accipit si tū alius
 p. trib. p. mē inditib. Impaupib. n. locū nō hē q. in veritate nō
 ieiunat qui videt frēm suū necessitatē patientē et claudit
 viscera sua ab eo. **De sacrilegio. titulus. xij. q. p. ma**

Sequitur titulus de sacrilegio et de ea h. querit de sp. sacile
 gii. s. q. sit grauius peccm et q. min. graue 2fo p. r. h. insū
 q. x. ix. art. m. de q. sp. sacilegii disting. s. diuersa rōne
 scitatis rerū sacrāmū quib. irreuerentia exhibet et tanto
 maiore g. m. ex scitatis sacrilegii est grauius q. nō res scā t. q. peccat in iuria
 in g. m. peccat
 q. p. sonā sacrā quā in locū sacrū. q. scitatis loci ordinariū
 ad scitatis hōis p. t. tantū sunt hec grauiora quantū p. sona
 vel loci sūt sanctoria p. t. grauius peccm est sacrilegii
 q. q. m. t. t. q. t. sacrāmētū eueh. q. hoc g. m. x. p. m.
 deinde q. q. m. t. t. q. t. alia sacrāmēta. post sacrāmētū autē s. m.
 locū tenent in scitatis vasa ad sacrāmētōrū suscepcionem.
 q. scitatis ut calix et h. i. et ymagines sacre et scōrū reliq.
 in quib. q. m. t. p. t. p. sona scōrū venerant vel delonōrāt
 deinde ea que p. t. nent ad ornātū ecclē et ministrorū
 deinde que sunt ordinata ad sustentacionē ministrorū
 siue sint mobilia seu immobilia. Quicūq. autē contra q. cūq.
 p. d. cōrū peccat. crimen sacrilegii incurrit. **de eminitate eccarū et cymiterii et rerum ad eas**

maiorē g. m. ex scitatis
 in g. m. peccat

perzinencium. Titulus quatuordecimus. questio prima

Post hec ponit titulus de emmitate eccle cimiterii et veru
ad eas pvenient et circa h querit veru layci possit albergu
sui hospitiu pete vel exige ab eccle 2° f. ebr. lib. ij. rub
2° h. 8. emmitate eccle. f. ij. in quib. v. 2 hospitiu volentiu
tamq ex debito no possunt exige ab eccle. ex. c. c. r. xl. di.
quiescam. Caritativu aut denegandū no est. . . . . ij.

Quid si possessio aliqua pvenit ad eccam pura domi vel
possessio aliq que tenebnt albergu facere certu et certo
modo 2° f. ebr. idē puru q eccā tenent qz hoc est
certu servitium. ij.

Quid si aliquis furru gmisit
in eccā nūq defendet ab eccā 2° f. ebr. v. quid si gmisit
2° h. v. qz f. augusti. nemo ad supplicandū admitti debet i ubi
saclegu gmisit. xvi. q. ij. fū et coep. et frustra ad auxilū
leg invocat. 2° c. ex. de usuris frustra. Sed Gausfred^o dicit
gtrū q tm duo genera homm excipiunt. ex. c. inter alia
et cū Gausf^o recordat ubi lib. vi. tractatu. ij. c. xxi. f. pē

si eccā. ij. **V**erū eccā interdca pml. emmitatis veri
nent 2° f. ebr. v. Sed nūq. d. q sic heremū venerē
cia deo debet qui nō deliqt n eccā sui. vñ et sū culpa sui
eccā interdicit. vñ nō est violanda idē Gausfredus. v.

Verū putra oratoria hoc privilegiū habeant 2° f. ebr.
v. qz de oratoriis puru q nō idē dicit Gausfred^o. . . . . vi.

Quid si qd dū fugit ad eccam obvenerit sacerdoti portari

corp[us] xpi et ei adherent miq[ue] eccl[esi]a tale saluabit 2°. f. ebr
 v. q[ue] ergo. Ad q[ue] sic quāuis nō expressū sit in iure tū quilibet
 catholic[us] hōc fouē debet. nā et mulier que tetigit sūbrā
 vestimenti xpi ex fide salua fca est. Mat[th]. ix. Nam statim
 p[ro]f[er] salua hoīem si ad eam afugerit. vii. **Que p[ro]hibita**
 sūt fieri in eccl[esi]a et cimiterio 2°. f. Grego[ri] x. in concilio l[an]-
 dunen[si]. Et de emittate eccl[esi]arū c. decet domū. ubi dicit q[ue]
 ad eccl[esi]as sit deuot[us] et humilis ingressus sit ibi quata quer[en]-
 et qm nomē nomē dñi ihu p[ro]cipue inmissa flectant genua
 cordis sui q[ue] saltē capitis inclinacōe testent[ur] Nō fiant in
 eccl[esi]a banalāta publica vel societates. Cessent vana et pro-
 phana colloquia Nec fiant in eccl[esi]a vel in cimiterio negoci-
 ationes et p[ro]cipue nūdinarū nec fori circūq[ue] tumultus
 Nō fiant ibi strepit[us] iudiciorū secularū et p[ro]cipue c[ri]minalis
 Nō p[ro]cess[us] iudicū secularū et sine plate in locis illis non
 valent ipso iure ... **de decimis primiciis et obla-**
ciombus. Titulus quintodecimus questio prima.
Consequenter circa titulu[m] de decimis querit[ur] primo
 utrū hoīes teneant[ur] dare decimā ex necessitate p[re]cepti
 2°. f. 2°. ho. in sū. q. lxxxvii. art. i. Ad q[ue] decime
 in veteri lege dabant[ur] ad sustentacionē ministrorū dei
 Galache. ij. Inferre omnē decimacionē in horreū ut
 sit cibus in domo mea. vñ p[re]ceptū de solucione decimarū
 p[ro]p[ter] qdē erat morale iudicū rōne naturali p[ro]p[ter] autem
 iudiciale ex diuina institucōe robur habens 2° enim

naturalis dicitur. ut hiis qui diuino cultui ministrabant ad salutem
 totius populi. ipse populus necesse ministraret. i. adchori. ix. Quis
 militat suis stipendiis unquam & c. Determinatio autem certe
 prisca est introducta ex institutione diuina quod xij tribus. s. deni-
 tion diuinis misteris mancipata possessiones non habebant. Vnde
 deus mandauit eis decimam pueritum dari ut honorabiliter uiue-
 rent et sic iudiciale erat quod primebant ad equalitatem inter
 hominem adiuuicem seruanda s. de dōne illius populi. h. s. exsequi
 aliquid figuraret sic et omnia facta eorum s. r. i. adcho. x. omnia in
 figura gererebant illis et in hoc querebat cum ceremonialibus
 preceptis. Denarius quippe est primus linearum numerorum. unde aliquid per-
 fectio habet. Qui ergo dat decimam. x. sibi receptis sicut ipse dōne
 ad se primam perfectionem uero futuram per christum expectandam adeo non
 tunc erat ceremoniale sed iudiciale. Est autem diffinitio inter ceri-
 monialia et iudicialia precepta. quod ceremoniale illicitum est obser-
 uare tempore noue legis. iudicialia uero et si non obligant tempore
 gratie tunc possunt seruari absque peccato et ad eorum obseruanciam
 aliqui obligantur si statuantur auctoritate eorum quorum est leges
 adere. Sicut si nunc aliquis princeps seruetur ut qui fuerat
 fuerat omne reddat quatuor onus ut legitur exodi xxxij. et
 subditi tenebunt obseruare. Ita s. determinatio decime prisce
 soluenda est auctoritate ecclesie noue legis instituta s. quidam
 humilitate. ut s. non minus populus noue legis ministris ueteris
 testamenti exhibeat cum tunc populus noue legis ad maiora ob-
 ligatur s. id. corinthi v. ipsi habundauerunt iusticia unam plus

¶ **Q**uod ministri noui testamenti maioris dignitatis quam ministri veteris
 testamenti. ut probat apostolus. 11. ad corinthios. 11. Sic ergo patet
 quod ad solutionem decimarum homines tenentur quidem ex parte partim
 ex parte naturali partim ex institutione ecclesie que tamen pensatis
 opumitatibus temporum et personarum possit aliam partem determi-
 nare soluendam. Quod est in preceptum dissolutionis decimarum in quantum
 morale est datum est in exemplo ubi dominus dicit matthei. x. dignus
 est operari mercede sua et ab apostolo ut patet. 1. ad corinthios. ix.
 hoc etiam ibidem ait. 1. 11. **Q**uid de his qui ex antiqua
 consuetudine nullam decimam solunt. Quod per thomam. 2. de ar. v.
 ad quod ecclesia possit recipere decimas tamen laudabiliter ecclesia
 non requirit eas. ubi in scandalo res non possent. propter
 discredendum vel aliam causam. nec tamen illi sunt instaurati damp-
 nationis qui non solunt in locis illis in quibus ecclesia non perit
 nisi forte propter obstinationem animi habentes voluntatem
 non soluendi ecclesia si ab eis peteretur. **¶** **U**trum cleri-
 ci teneantur papae dare decimam cum ea requirit. Quod per thomam.
 2. de ar. 11. ar. 11. ad quod in veteri lege promittitur debe-
 bant sacerdotibus decime aut leuitis et quod sub sacerdotibus
 leuitis erant dominus mandauit ut ipsi loco promittentium soluerent
 summo pontifici seu sacerdoti decimam decime. unde nunc eadem
 ratione tenentur clerici decimam summo pontifici dare si exigit
 naturalis enim ratio dicitur ut illi qui habent curam animarum de
 omnium multitudinis statu eis prouideant unde possit exequi

oia que pertinent ad communē salutem. **iii** Quid si qui
 ep̄i vel religiosi de consuetudine percipiunt decimas alieni
 parochie vtrū nō obstante tali consuetudine p̄b̄ro qui
 nō h̄t vñ vmas possit petere portio assignari **22o. p. ebit.**
lib. ij. rub. xxx. de decimis. c. x. et vtrū. lb. p. xi. xi.
 q̄ro dicas q̄ sic q̄ h̄ exp̄m̄ ex. de p̄b̄endis exstirpandis
 p̄. cū ergo os boni. **v.** Ad que demum pertineant
 decime noualium et annularibz recuperate **22o. p. ebit. idē.**
lb. p. xij. quero. Dicit q̄ si decime noualium sint intra
 limites alieni parochie et de hoc nō dubitet ad illa
 pertinent salua canonica ep̄i Indubio vero p̄t ep̄s s̄nti
 cure cui voluerit vel sibi retine. **ex. de decimis. Am.**
plea. die. ebit. est s̄t h̄ veritas q̄ nec de noualibz nec
de recuperatis alijis debet retine n̄ sua canonica ut
dem est. h̄ est quare q̄ percipiebatur de antiquis et delijs
percipiatur. ar. ex. de censibz. ecclesie sūt n̄ q̄ p̄cionarii ideo
gratia oia debet quicūq̄ ep̄s et sacerdos q̄ si nichil per-
cipiebatur ep̄s de antiquis ad minus sua quarta fraudari nō debz
ex. e. qm̄. vj. Quid si hinc offert ep̄o decimam cō-
 sentiente caplo suo **22o. p. ebit. ibidē** nō p̄t q̄ valeat
 q̄ ep̄alis auctoritas nec ip̄s p̄t esse auctor in re p̄p̄a
 curant ergo ad superiorē s̄ archiep̄m̄ et illa faciat p̄m
 formā dec. **ex. delijs** que sunt a plato sūt of̄esu capli
 cū aplici. si h̄ forma nō seruet nō videt̄ valere quod
 agitur **vij.** Vtrū decimā debeat p̄decimari in vmas
 vel in area vel in p̄edio vel colonz debeat portare in

horreū vel vitarculari vel indolū accē 2° p. ~~lib~~ ebis
 lb. p. xvi. sic p̄t dici q̄ in hoc debeat q̄suetudo exp̄tē ē
 decolligendis fructib⁹ non de ducuntur **de p̄miciis . . . viij**

Deinde cōt̄ p̄miciis querit̄ verū ad eas solvendis homines
 teneant̄ 2° p. r̄ho. insū. q. lxxxvi. art. iij. d̄ q̄ p̄miciis
 p̄tinent ad ius naturale vt homo ex reb⁹ sibi datis adeo
 ad exhibeat adeo honore. Sed q̄ talib⁹ p̄sonis exhibeat
 s. sacerdotib⁹ aut dep̄m̄is fructib⁹ aut intali quantitate
 hoc quidē fuit in veteri lege iure diuino determinatū
 in noua autē lege diffinit̄ p̄determinationē eccē ex qua
 hoīes obligant̄ vt p̄miciis soluant. p̄ q̄suetudinē patrie
 et indigentiā ministrorū eccē p̄t̄ die r̄ho. ibidē. art.
 iij. q̄ sic. 1°. die ex minorū traditōe introductū est
 q̄ q̄ plurimū quinquagesimā partē sacerdotib⁹ loco p̄mici
 arū q̄ minimū sexagesimā vñ videt̄ q̄ inter hos termi
 nos sint p̄miciis offerendū p̄ q̄suetudinē patrie rōnabi
 tū p̄miciarū quantitas nō fuit determinata in lege q̄
 p̄miciis dant̄. p̄modū oblationis decupis racione est
 q̄ sint voluntarie . . . **de oblationibus . . . q̄ . . . ix**

Mirca oblationes p̄mo querit̄ verū aliquē sint de necessitate
 p̄cepti oblatōes 2° p. r̄ho. insū. q. lxxxvi. art. i. d̄
 q̄ oblationes de sui rōne hñ q̄ voluntarie offerant̄ p̄ d̄
 exod. xxv. ab omni qui offert vltionens accipientis
 eas potest tū oringē q̄ aliq̄ ad oblationes tenent̄ q̄ru
 pluri rōne p̄mo quidē exp̄cedenti mencione sic cū alicui

gredit aliq̄ fundus ecc̄e vel curie capib; curas oblationes
 faciat q̄ nō h̄t rōne census Sedo p̄pter p̄cedentē deputa-
 tionē vel p̄missionē sicut aliq̄ offert dationē int̄ viuos
 vel cū relinquit intestamento ecc̄e aliquā rē mobilē vel im-
 mobilē in posterū soluendā Tercio n̄ p̄pter ecc̄e necessitatē
 puta si ministri ecc̄e nō h̄nt unde sustentēt̄ Quarto
 n̄ p̄pter consuetudinē tenent̄. n. fideles in aliquib; sollempnitatib;
 ad aliquas oblationes consuevas tū in h̄is duob; ultimis
 remanet oblatio casib; q̄m̄ volūtaria. s. quantum ad quāratā
 rē vel ad sp̄m̄ rei oblatae X **U**trū liceat monachis
 vel aliis religiosis oblationes recipere **Ho. p. r̄ho. c. q.**
art. 11. ar. 11. D̄ q̄ sic et hoc tripli. vno modo sicut
 paupes p̄dispensacionē sacerdotis vel ordinacionē ecc̄e
 alio modo si sint ministri altaris. et tūc possunt recipere
 oblationes sponte oblitas Tercio n̄ si sint prochie eorū
 et tūc ex debito possunt recipere tamq̄ ecc̄e rectores XI
Quā ep̄s celebrat in cathedrali ecc̄a vel in aliqua alia ecc̄a
 parochiali querit̄ cui erūt oblationes que ad manus ipsius
 pueniunt **Ho. p. ebr̄. lib. 11. rub. xxix. De prochiis s. 11.**
in q̄b; .v. q̄ ergo de iure q̄m̄m̄ sue sunt q̄ sibi offerūt
 tur et appo prochi. **It̄a** totū sūt dyocesis. sūt prochi in
 telligit̄. ut p̄. ex. de rap. c. 1. ex. c. sup. eo. Si tū deo
 consuetudine q̄m̄m̄ est sequenda est consuetudo dū tū ep̄s
 sūt cononice accipiūt de oib; It̄a si ep̄s nimis morā in uno
 loco ḡt̄heret et nimis frequenter celebraret sec̄s esset

Que sit diversitas seu distincio feodorum. 240. p. ebis. f. vi.
 qualiter feodum. feodum aliud p̄mū. s. q. a quocūq. demioribz
 est acquisitū. aliud maternū seu pfeminū. s. q. pfeminā est acquisitū
 p̄ q. feodū requirit iuramentū fidelitatis et hoc intelligit
 deōi feodo n̄ p̄ pactū remittit̄ nec s̄i hoc investiri debet
 p̄mo tū debet fieri investitura et postea p̄ statū fidelitas
 Quidā autē nō requirit q. s. p̄ pactū remissū est item
 qdā feodū est ḡdionale s. q. d̄at̄ ad certū servitiū vel
 ad certā ḡdōnē et si neg. meruit vasallus feodi ḡdōnem
 ip̄m amittē debet. Aliud nō ḡdōnale p̄ qdā est p̄petuū
 s. q. transit ad heredes qdā nō qz quedā feoda nō transeunt
 ad heredes. et tale nō potest indōrē d̄m̄i. 45. de donatōibz
 inter virū et uxore 217. p̄ q. feodū qdā h̄t p̄p̄riam
 naturā feodi qdā nō ut ḡrdia vel ḡstaldia 2 c. xvi
Qualiter acquirit̄ feodū. 240. p. ebis. f. vii. qualiter feodū
 constituat̄ acquir̄ p̄ investiturā p̄mā cū aliq̄ possessionē alicui
 rei in mobilis alicui noīe feodi cor. li. vel cū h̄sta vel aliud
 q̄libz corpeū p̄mittit̄ ad nō se d̄nte investiturū facere
 acquir̄ ē q. eo h̄t p̄ investiturā p̄mā cū dōs dixit alicui
 corū curia vade in possessionē illi fundi et ip̄m reuēns
 p̄ feodo acquir̄ ē p̄p̄coē ut si xxx. annis tenuit feodū
 et d̄no seruivit h̄ investit̄ nō fuerit. acquir̄ ē p̄ succes-
 sionē nō qdā ex testamento sed pot̄ ab intestato nec em̄
 valet aliqua ordinacio defuncti in feodo f̄a sine lesat̄
 natura autē successionis est talis q. ascendentes nō suc-

cedunt in feodo pura p̄ filio . descendentes vero sic filius
 et p̄mo quidē filij nō filia . p̄tē nepos ex filio et non neptis
 et sic vsq̄ infinitū . postea vero succedūt collaterales
 de consuetudine vero imp̄ij nō succedit n̄ filius descēdēs
 Immo reuertit̄ feodū ad imp̄atorē et ip̄e offert cui vlt̄

In quib̄ casib̄ mulier succedat in feodum 240. **xvii**
 §. ebr̄. viij. §. in quib̄ restituer̄ filia nō succedit
 nec p̄ter ex faminea sexu descendens ad h̄i successionem
 aspirare potest & h̄ intelligit̄ n̄ pacto vel ḡdōne feodi sec̄
 sit . Si autē feodū sit femineū tūc §. quōsdā filia suc
 cedit p̄ri et mat̄ in feodo . p̄tē succedit filia p̄ri in feodo
 si ip̄a post mortē p̄ris redimerit b̄nficiū ad n̄o vel si
 d̄ol̄ investigerit eā de b̄nficio p̄ris tūc nō poterit re
 uocari ab ullo expensib̄ suis . ut in institucōe f̄idenc̄i
 quēadmodū feodū ad filiam p̄tineat . c. i. . . **xviii**

Per quos possit fieri investitura et p̄ quos possit reci
 pi 240. §. ebr̄. §. ix. p̄ quos . investitura fieri p̄t
 tā a femina quā a masculo & de nouo b̄nficio de veteri
 & b̄nficio p̄t fieri a minore xxv. annis . Secus de nouo
 n̄ iurauerit minor . q̄ nō ḡt̄ venit . Seruus & investi
 ri p̄t . n̄ d̄ol̄ ignorauerit eū seruū fuisse . potest & q̄
 investire et investiri tā p̄ se tā p̄ aliu q̄ hoc negociū
 ex ut̄q̄ parte expediri p̄t p̄ p̄p̄ū p̄curatorem . . **xix**
Que sit forma iurandi cū vasallus iurat d̄no suo
 fidelit̄atē 240. §. ebr̄. §. x. q̄ sit fidelitas . v. fieri .

fieri debet fidelitas hoc m̄ iuro ego ad sc̄a ewanḡ q̄m̄ ī antea
 ero fidelis hinc sic debet vasallus eē dno suo Nec id q̄ michi
 subnoie fidelitatis q̄miserit pandā alii me scienta ad eū detm̄e
 tū et hoc sufficit insac̄m̄eto vasalli Sin aut̄ domesticus
 v̄ familiaris sit eū cui iurat vel si ideo iurat fidelitatem nō
 ut feodū habeat sed qz est subinuedoē eū cui iurat tūc
 nōm̄tū v̄tā membrorū et illi rectū honorē iurabit s̄ q̄
 h̄ d̄m̄ in libro feodorū qualis vasallus iurare debet. c. 1.
 Est ē sciendū q̄ ille qui dno suo fidelitatem iurat ista sex
 semp̄ debet in memoria tenere Incolumē tūcū honestū v̄tā
 possibile et facile Delijs quere ins̄. re. li. 11. tr. v. de
 ra. p. 201. Sed q̄ de quibsdā debet ē alia duo p̄stare dno
 suo. s̄ q̄silū et auxiliū si b̄nficio vlt̄ videri dign̄ et fidelit̄
 eē salū postea. v̄ ego c̄ic̄. ponit aliā formā novā q̄ q̄sive
 nit fidelitas iurari que talis est Ego c̄ic̄ iuro sup̄ sc̄a ew.
 q̄ ab h̄nc hora inantea vsqz ad ultimū v̄tē mee ero fidelis tibi
 ḡno dno meo q̄r̄ oēm̄ hominē excepto rege et impatore
 vasallus n̄ oēm̄ hominē debet iurare dno et ḡra
 fr̄es et filiū inc̄a iusta n̄ q̄r̄ aliū dnm̄ antiquiorē v̄nde
 et insac̄ro illū antiquiorē dnm̄ excipe deberet. ebr̄.
 h̄nc ē formā exponit diffuse ibidem. xx
Quibus modis seu causis feodū amittat̄ 2fo. s̄. ebr̄. f. 11.
 quibus modis vasallus amittit feodū Si efficit̄ clericus vel
 religiosus nec ē tales in feodo succedūt Itē amittit̄ p̄ter
 incuriā vel neglenciā. puta si heres vasalli stertit post mor
 tē vasalli p̄ annū et diē q̄ nō pecierit ad dno investituram

feodi pollicendo fidelitate in p[ro]p[ri]etate fuerit remissa vel e[ss]e
 si ip[s]e vasallus post morte[m] d[omi]ni eod[em] m[od]o no[n] peccerit ab here-
 dis d[omi]ni ut in lib[ro] feod[or]um. In quib[us] casib[us] feod[us] amittit[ur]. c. p[ri]ma
 ca[us]a et hoc veru[m] est d[omi]n[u]m t[ame]n minor[em] fuerit. xiii. annis. Sec[un]d[u]m
 e[ss]e impubes q[uod] no[n] cogit[ur] fidelitate[m] facere. Quia t[ame]n statu[m] no[n]
 potest p[ro]p[ri]um et mensu[m] q[uod] no[n] petat investitura[m] et intellige
 si e[ss]e vera[m] si dolose stetit p[ro]p[ri]um temp[or]e q[uod] no[n] petuit. H[oc] si do-
 lose no[n] stetit t[unc] sec[un]d[u]m e[ss]e et intelligit[ur] ab e[ss]e dolus si iusta
 ca[us]a impediens steterit ut in lib[ro] feod[or]um. de p[ro]p[ri]etate. p[ri]mo
 locharu[m]. l. q[ui]nta. inter d[omi]n[u]m. Tunc aut[em] intelligit[ur] iusta ca[us]a
 impediens e[ss]e p[ro]p[ri]um morte[m] vel capitales inimicitias vel in-
 famia[m] vel e[ss]e p[ro]p[ri]um iusta[m] absentia[m] impedit[ur] p[ro]p[ri]um culpa[m] amittit[ur]
 ut e[ss]e vasallus t[ame]n v[er]o cora[m] p[re]s[ent]ib[us] citat[ur] fidelitate[m] iurare
 noluerit quamvis d[omi]n[u]s p[ro]mittat investitura[m] p[ro]p[ri]um amittit[ur]
 si vasallus infeodaverit feodu[m] alia lege q[uam] q[ui] ip[s]e habet
 vel e[ss]e in tale[m] vasallu[m] qui feodu[m] servare no[n] potest. Item
 amittit[ur] p[ro]p[ri]um feloniam ut si vasallus interficit fr[atr]em p[ro]p[ri]um
 vel filiu[m] fr[atr]is vel aliq[ui]d crime[m] committit q[uod] p[ar]ticipat appellaco[n]e
 g[ra]m[m]e ad h[oc] ut tota[m] hereditate[m] habeat. Item amittit[ur] si
 vasallus reliquit d[omi]n[u]m in p[ro]p[ri]o campestris no[n] mortuu[m] nec
 ad morte[m] vulneratu[m]. et p[ro]p[ri]um alias multas ingratitude[m]
 que enumerat[ur] in lib[ro] feod[or]um quib[us] modis feodu[m] amittit[ur]
 c. i. et sequ[en]s. et de feod[or]um. s[ic] culpa no[n] amittit[ur]. c. i. et ii.
 Item amittit[ur] si vasallus scienter nesciverit feodu[m] totu[m]

vel pte vel gdeone ei) Sed si ignoranter. Et si vasallus
 no vlt onde feodu potest gelli vt ondat. q si non vlt
 face psumet q totu teneat in feodu pte amittit si vasallus
 illud alienauerit et si parte alienauerit illa e amittit
 Nec pderit vasallo si post alienacoem iniuste feam ipm
 feodu recuperauerit n ignoranter. h fecisset pte amittit
 si vasallus dnm : accusauerit vel testimoniu incuili accusa
 coe modica vel eminali tulerit h quda dixerit q in
 ciuili ca possit pte amittit si in expedicoe publicati
 in dea vasallus adno suo vocat) vt secū vadit in expedi
 coem ad suscipiendu rone coronā no venerit nec aliu
 dno pte : acceptabile miserit vel stipendia milicie no de
 derit puta dimidū reddit) feodi vnus anni. No ecia
 q vasallus pte culpa sua amittit feodu. tuc et filij et
 alij descendentes imo e agnati simili amittunt. **xxi**
Quando dos amittat ius q hz in feodo. No. p. eby. idē
 v. vlt. sicut vasallus amittit feodu pte culpa seu
 fellonia ita dos amittit ppetate feodi si ea omittat
 vel in lib. feodi. Si de feodo qd fuerit. e. dno amittete
 et hoc qz dos debet vice prestare vasallo in hys que
 vasallus ei tenet vt in lib. feodu. defoi. fide. e. infine
Quid iuris si vasallus moriens relinquit. **xxij**
 plures filios. No. p. eby. p. xij. apud que. v. stud
 aut. Omnes filij ei) debent facere fidelitate maxime
 si feodu indiuissunt hnt Sed si ad vnu ex diuisione totu

puenerit tunc ille coram solus iurabit . . . **XXIII**

Quid cum dñs moriens relinqt plures filios nūq vasallus iurabit oib⁹ fidelitate **2fo** p. eby. idē. v. Sed nūq tenebit Non puto qm vasallus nō cogit p uno feodo plures dños hñe maxime in comitatib⁹ et ducatib⁹ et marchionatib⁹ qui hodie diuidi nō debent nec p dñi sñ voluntate vasalli feodū alienare Ideo ē in generali alienacione vasalli nō orinet⁹ n̄ h̄ noiat⁹ dñm sit aliqui tñ voluerunt dñe q cōli vel maiori feodi possunt **XXIII**

Utrū vasallus possit feodū refutare qñ vult **2fo** p. eby. v. epō ē q sic ē sñ voluntate dñi et postquā refutauerit nō tenet⁹ dñō seruire verū tñ non debet eū offendere **XXV** **U**trū filius possit retinere feodū repudiata hereditate patris adhuc ut nō teneat⁹ soluere debitū patris **2fo** p. eby. idē. v. h̄ aut̄ insū. **2fo** q nō potest Sed aut totū debet repudiare aut totū retinere n̄ dñs eū tamq⁹ de nouo bñficio investiat agrariis consuetudinib⁹ qm tñc bñ istud retinet sñ aliq onere hereditatis Aliud aut̄ est in agnatis qm ipi possunt feodū retinere repudiata hereditate sñ aliquo onere hereditario ut in ostendit⁹ fridm̄ an agnatis vel filijs defuncti possint retinē repudiata hereditate. c. si origit

Quid si diuerse consuetudines de feodis inueniunt⁹ in diuersis locis **2fo** p. eby. idē. v. finali. insū p nos puto q saluis legib⁹ imperialib⁹ que orinent⁹ in consuetudinib⁹ feodorum nā et cā feodi p diuersas consuetudines

regionū est diuersimode terminanda. consuetudine autē discentia
 in regione aliqua recurrendū est ad aliorū regionū consuetudine
 et si nec illa appareat consuetudine vel lege scripta sūt calūpnia vā
 possunt. **XXVII** **V**trum vasallus possit feudū legare pro
 sua. **240. f. ebit. li. iii. rub. xlix. de emittate eccē. f.**
iii. Inquirendū sub. **f.** Sed illa immunitas. **De q. qualitas feodi**
 inspicienda est. **241. si acriter dū ad tpe. dātū nō potest**
 legari tūc. **n. nec ppetua sunt nec heres succedit pē**
 si denū feodi est. **q. vasallus in ppa psona seruiat in tali q.**
 nō succedit clericū. **ē filij sit. xxiii. q. viii. f. i.** Si vero
 pūnū sit et reale seu ppetuū et consuetudine seruari pūnū tūc
 potest legari pro sua. **Et intellige hoc nō consuetudo repugnet**
 Si tū transmissio feodi in ecclesiam sit fraude nō valet pura
 patit se qm aliq vasallus ab eccā corā eccāstico iudice
 et ostendit infirmitate se pdecessores suos magna dampna in
 tūlisse eccē cū tū falsū ostendat vnde investituroe damp
 norū dat ei qd hē retento sibi usu fructuū ad uitam
 talis collusio nichil valet. **de donacionibus. qd. xxviii**
Quia in titulo isto de decimis pūnicis et de oblatōibz autē
 aliqua mencio fit **f. qd. xxviii. de donacionibz cā mortis**
 ideo hic aliq de donacionibz subiunxi. **Quoniam vso pmo qd**
 sit donaco cā mortis. **240. f. ebit. rub. xxviii. de donacionibz**
 rubella de donacionibz casu mortis **f. i. qd sit donacio cā**
 mortis est timor mortis imminentis vel future alieni
 rei pūda et liberati. **foā collatio. Sed qm sit donacio**

inter vivos vel cā mortis ex nā verborū ex affectū et qualitate
 personarū et statū. hoc existimandū erit p̄inde dī q̄ si donans
 magis vult se res h̄re q̄ donatū liberali ideo addit q̄ si
 metu extorquet̄ tūc nō valerit **xxix** Quid sit affectū huius
 donacionis et an possit reuocari **240. p̄. cōf. idē. p̄. vii.** Quid sit
 affectū Affectū est ut res retineat̄ si tradita fuerit vel vendicat̄
 si nō fuerit tradita et h̄ intelligas eē vera si nō fuerit donacio
 reuocata puta si prius recedat donatarij quā donator p̄ reuo-
 cat̄ si donatorē penitent̄ vel si qualuerit depiculo in quo erat
 vel si deficiat ḡdicio vel nō adimpleat̄ cā. sub qua donacio facta
 est et hoc verū est n̄ si dictū fuerit ut statū transeat do-
 minit̄ nec reuocari possit q̄ talis donacio inter vivos facta
 censet̄ Et talis ex quo facta est nec ḡdōnē nec modū nec p̄mā
 sū cā admittit ex cā tū reuocari p̄t ut p̄t̄ sup̄ueniente
 filiorū natiuitate ut **xxviii. q. vlt. quicūq̄ p̄t̄ p̄ter in-
 gratitudinē p̄. cōf. cō. ex dedonacionibj. c. vlt.** Item
 pluribj aliis casibj **xxx** An ḡnges sibi mutuo donare
 possunt **240. p̄. cōf. lib. iij. titulo xx. dedo. inter-
 virū et vxorē. ḡstante matrimonio ex qua alter fit paupior
 alter locupletior nō valet n̄ obitu donatoris affirmet̄ Si in-
 mortuus est in eadē voluntate qualescit̄ donacio. c. v. c.
 donacio Si aut̄ alter nō fit paupior. h̄ alter fiat dicio-
 tenet donacio ut si marit̄ negligat lucrū ut vxor dicio-
 fiat puta si marit̄ heres ab aliquo insidiat̄ nō adeat
 ut vxori substitute locū faciat p̄t̄ eī valet si mulier nō**

sit dicitur. h. marit. fiat paupior puta si dedit ad uigentia emda
 hoc e. pomit re. in l. sua et addit q. osuendo aliquaru. terrar.
 quedi. ex hie no. admittit. donaco. tu. inter. sponfos et sponfas ten.
 sic die. ebis. eade. rub. sub. rubella. de donacoib. simplicib. p. 1.
 quare p. h. b. ite. xxxi. **Q**uibus modis donaco. inter. viru. et vx.
 re. reuocet. fca. 243. p. d. a. u. re. id. trib. modis reuocatur.
 s. tacite. et expresse. et si moriat. is qui donacione. accepit.
 ut ex. dedona. inter. viru. et vxore. donacio. reuocatur. tacite.
 si diuorciu. fiat. ut ff. et. r. l. cu. hie. stat. p. Si diuorcium
 et cu. socer. nucu. repudii. mittit. nurui. cui. donauerit. ut
 in eade. l. cu. h. stat. p. si socer. expresse. reuocatur. donacio.
 p. p. n. i. m. qua. sup. m. accipe. debem. ut. in p. d. e. l. r. r. p. r. s.
 res. alienata. donata. alienet. ut. c. e. r. l. Si. marit. r. u. s. xxvii.
Quid. de. donacionib. inter. p. r. e. m. et. filiu. 243. p. ebis. lib.
 in. rub. xx. dedona. inter. viru. et. vx. sub. rub. de. donacoib.
 simplicib. inter. singes. p. v. s. p. p. d. e. a. Sic. vir. et.
 vxor. sibi. donare. no. possunt. n. i. i. f. i. c. e. t. p. m. o. r. t. e. m. n. a.
 nec. pater. et. filius. q. v. i. d. e. t. p. o. n. e. d. e. v. n. a. m. a. n. u. i. n. a. l. i. a.
 244. p. r. et. filii. vni. sunt. p. s. o. n. a. f. i. c. t. o. e. u. i. r. u. t. c. d. e. m. i. n.
 pub. et. al. f. u. n. c. i. l. v. l. t. et. q. d. r. de. donacoib. inter. viru.
 et. vxore. p. h. i. e. r. i. s. e. i. d. e. p. e. n. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. u. r. d. e. d. o. n. a. c. i. o. n. i. b. i. n. t. e.
 p. r. e. s. et. filios. fallit. tu. hoc. i. n. d. o. r. e. et. d. o. n. o. p. p. t. n. u. p. e. r. i. s.
 p. r. e. cu. p. r. d. o. n. a. t. m. o. b. i. l. i. u. f. i. l. i. o. f. a. m. i. l. i. a. s. e. u. d. i. i. n. c. a. s. t. p. r. e. m.
 v. a. l. e. t. r. e. m. i. s. s. i. o. v. s. u. f. r. u. c. t. u. i. n. r. e. b. a. d. u. e. r. t. i. c. i. s. p. r. e. d. o. n. a. c. i. o.
 f. e. a. i. n. u. l. i. m. e. n. t. u. d. e. s. e. p. u. l. t. u. r. i. s. **T**itulus. xvii. q. d. p. m. a.

Post titulu xv) de sepulchris querit qui prohibentur
 in cimiterio sepeliri. Ho. p. Romu. lib. i. xvi. xi. prohibent
 omnes heretici et excommunicati & minori excommunicatione item
 qui in tormento moriuntur pre usurarii manifesti item
 prones manifesti n in extremis penitent pre omnes
 qui in mortali peccato notorio decedunt absq signo pnie
 delicti no pntur nisi rem. ide. Sed ebf. lib. iij. rub
 xxvii. de sepulchris. p. iij. quibz interdicit. Addit q alii
 interdicit sibi decemitate eade vt q eccia seu civitas
 tota simili interdico subpota est. q sit pp delictu civiu
 vel maioris do. ex. de offi deli. Sane q. pre q pasant
 ibi sepeliri no debet nec iudeus. de ose. di. i. ecciam
 c. seq. pre simili quicunq ab unitate eccie discessit
 Ergo nec fures. ex. de furtis. fures pre qui p sbrum tu
 toru intestamento relinquerut. lxxvi. di. v. apud
 pre qui post morte vincit delicti. xxiiij. q. ij.
 Sane q sup. pre blasphem) dei nolens penitere. ex.
 c. de maledicis. rub. i. pre monachus hinc peccate
 ex. de statu monachoru. Sup quoda. Et simili nulli
 notori) mortalis peccor sepeliendus est. xiiij. q. ij. no
 existimet. 2. c. questu. 2. c. poveritibz xxiiij. q. v.
 placuit. et. q. vij. quicunq cleric) et si tales sepulti
 sunt exhumandi sunt si tu ossa eoru discerni possit
 alias no. et eccia reconcilianda est cu aqua sollempni
 ter bnden. ex. de ose. ecc. vel. al. q siluisti h in notor
 ius. Oculti aut peccores sepeliendi sunt n forte ecc

hereticus qz cui quicquam viuo communicam⁹ & mortuo. ex. e.
 expte et e. facris. impn. Itē hoc locū hnt inno⁹ recōditis
 Nam si confiteant⁹ sic corp⁹ xpi eis gcedit. ita et sepultura
 xij. q. ij. questuū Ergo si recōditati eēt vel certā signa
 penitencie in eis apperent sepeliendi eēt sed heredes
 tenent⁹ p⁹ p⁹is satisfaccē. ex. e. p⁹ochimo p⁹ cleric⁹ qui
 interdēm nō bñ seruant in cimiterio sepeliri p⁹ sū oī
 sollempnitate et cūpannū pul. et secrete sū oī apra orōne
 vt ex. e. ij. **Q**uid de suspensio an sint sepeliendi vel
 nō. 2° d. p. ch⁹. idē. sepeliendi sunt dū m⁹ penituerint
 xij. q. ij. c. finali. verūm quo ad hoc vt de patibulo depo
 nant⁹ respit⁹ hūm iudicis secularis ne iusticia gtempni
 videat⁹ et sic loquūt⁹ leges sed ipām hūm denegare
 non debet. ij. **Q**uid de raptoze manifesto vel violatoze
 eccē publicā quo vsqz ad mortē insua p⁹uincia p⁹seuerat
 et tūc in extremis nō p⁹ exhibere ydoneā caucionem
 2° d. de. ex. de raptozib⁹ sū eo q. l. p⁹nia tali asēt
 viaticū nō negat⁹ tū nullus cleric⁹ ei sepulture inter
 sit nec ei⁹ sham p⁹sumat accipe. Gausie. li. v. c. xvij.
 de rap. sic. dicit q. in h⁹ cāu satisfaccē nō p⁹ in morte cō
 ita viaticū gcedit. sed sepultrā denegat. vt dicit de cre
 sup eo Si vero in morte ostidit⁹ satisfaccē p⁹mittit
 Si qualesent et in satisfaccōem decesserit nō negabitur
 ei sepultura sed heredes ad satisfaccōem gpellent⁹. ex

damp. mltis. ebri. eide rub. rubella depens raptoru col. v.
 q si in morte die simpli q ei sepultura denegat ut die dec
 sup eo h vancu geedat q mar est et hoc fit adteriore et
 ppter inobediām et contumaciā suā in qua longo tēpe fuit
 Si vero sup h nūq amōit fuit vel fuit sed modico tēpe
 contumax stetit absolur p pū sacerdotē erit sepultus a heredē
 appellendi sunt satisfacti iuxta facultatē defuncti ut ex. de
 raptorib in lris **iii** **V**erū mulier pregnantē sepeliri
 debeat in cimiterio vel excidi debeat partē **2fo. p. ebri.**
libro. iii. rub. xl deose. ecce vel alia. p. v. et an. sit. v.
 Quod si mulier. Dicat q aut pcerto mortuū ostendit esse
 pū et tūc mulier cū partu sepeliet et nō intiderit
 si aut certū est partū q partū vivit tūc mulier scindi
 debet et si partū vivit debet baptizari. si autē mortuus
 est ex cimiteriū sepeliet **v.** **Q**uod si ppus sacerdos
 ipm qui alibi elegerat sepeliri violenter rapuerit vel
 totū conuentū vel maior pars **2fo. p. ebri. lib. iii.**
rub. xxviii. de sepulturis p. v. ap. que cō si. ius q
 in mortalegio hē amittit et ossa restituet. **ex. e. cū**
liberū. Secū credere si minor pars deuenit vel solus
 platus deliquisse. **vi** **Q**uando aliq dicit transulisse
 domiciliū ita q fōs sit de iurisdicōe alterius **2fo. p. ebri.**
lib. iii. rub. xxix. de parrochis. v. p. ius cononiciū q
 quāto transit et hospiciū conducit vel cōstituit
 et explicando in ipō sarcinulas suas se ipō recipit
 animo remanendi scati sit prochiannus alterius ...